

**TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO
INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA
METODOLOĢIJAS ROKASGRĀMATA**

Šī publikācija ir veidota ar Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda atbalstu. Par publikācijas saturu atbild nodibinājums *Baltic Institute of Social Sciences*. Publikācijas izdošana ir finansēta no Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo fonda (75%) un Latvijas valsts (25%) budžeta līdzekļiem.

Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijas izstrādes darba grupa:
Brigita Zepa, Evija Kļave, Iveta Ķešāne, Inese Šūpule, Oksana Žabko, Iveta Bebrīša un Lelde Vaivode.

Projekta vadītāja: **Evija Kļave**

Vāka noformējums: **Ieva Graudiņa**
Izgatavots: **SIA „Ulma”**

© Baltic Institute of Social Sciences, 2011

Elizabetes iela 65–16, Rīga, LV-1050, Latvija
Tālrs.: 371 67541528, 371 67217553
Fakss: 371 67217560
www.biss.soc.lv

SATURS

SAĪSINĀJUMI	3
IEVADS	4
TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA JOMAS UN INDIKATORU GRUPAS	5
Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas politikas novērtējuma jomas	5
Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas politikas novērtējuma indikatoru grupas	6
Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas politikas novērtējuma regularitāte	7
TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA INDIKATORI, TO MĒRĪŠANĀ IZMANTOJAMIE DATU AVOTI UN METODES	8
TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA INSTRUMENTI	23
1. Tiesiskā regulējuma un rīcībpolitikas novērtējuma instruments trešo valstu valstspiederīgo integrācijas politikas jomā	23
2. Mērķa grupas mērījumu instruments kvantitatīvajai aptaujai	37
3. Sabiedriskās domas mērījumu instruments: Latvijas iedzīvotāju aptaujas anketa	43
4. Ziņošanas anketa par nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumiem	48
5. Ārvalstu un nacionālā finansējuma programmu (projektu) rezultātu izvērtējuma instrumenti	50

SAĪSINĀJUMI

BISS – <i>Baltic Institute of Social Sciences</i> (Baltijas Sociālo zinātņu institūts)
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
ES – Eiropas Savienība
EEZ – Eiropas Ekonomikas zona
IeM – Iekšlietu ministrija
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
LR – Latvijas Republika
MIPEX – <i>Migrant Integration Policy Index</i> (Migrantu politikas integrācijas indekss)
MK – Ministru Kabinets
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO – nevalstiskā organizācija
PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PUA – pastāvīgās uzturēšanās atļauja
TUA – termiņuzturēšanās atļauja
t.sk. – to skaitā
TVVP – trešo valstu valstspiederīgais/-ie
u.c. – un citi
u.tml. – un tamlīdzīgi
VR – Valsts robežsardze

IEVADS

Trešo valstu valstspiederīgo (TVVP) integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijas izstrādes nepieciešamību nosaka Eiropas Savienības (ES) un nacionālā līmeņa politikas dokumenti¹. Tās izveidošana ir īstenota Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda 2009. gada programmas ietvaros ar mērķi izstrādāt Latvijas TVVP integrācijas politikas īstenošanas un progresa uzraudzības instrumentus un novērtēšanas sistēmu, lai nodrošinātu sekmīgu TVVP integrācijas procesu, kas iekļaujas kopējā ES integrācijas politikas ietvarā.

TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijas izstrāde ir balstīta uz ES definētajiem integrācijas politikas pamatprincipiem, kuri dalībvalstīs tāpat kā Latvijā tiek īstenoti Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda darbības ietvaros,² tādējādi nodrošinot saskaņotu pieeju imigrantu integrācijai ES dalībvalstīs. Tie ir šādi:

- ♦ Integrācija ir dinamisks, visu imigrantu un dalībvalsts pamatiedzīvotāju savstarpējas pielāgošanās divvirzienu process.
- ♦ Integrācija prasa ES pamatvērtību respektēšanu.
- ♦ Nodarbinātība ir galvenais integrācijas procesa komponents, un tam ir centrālā nozīme, lai imigranti piedalītos, sniegtu savu ieguldījumu vietējās sabiedrības dzīvē un lai šis ieguldījums kļūtu acīmredzams.
- ♦ Pamatzināšanas vietējās sabiedrības valodas, vēstures un institūciju jomā ir neaizstājami integrācijas faktori; imigrantu sekmīga integrācija ir iespējama tikai tad, ja viņiem sniedz iespēju iegūt šīs pamatzināšanas.
- ♦ Izglītības jomā pieliktām pūlēm ir izšķiroša nozīme, lai imigrantus un īpaši viņu pēcnācējus sagatavotu par veiksmīgākiem un aktīvākiem sabiedrības dalībniekiem.
- ♦ Labākas imigrantu integrācijas faktoru vidū izšķirošs ir nosacījums, ka ieceļotājus nediskriminē un viņi ir līdztiesīgi pamatiedzīvotājiem attiecībā uz piekļuvi iestādēm, kā arī sabiedriskiem un privātiem labumiem un pakalpojumiem.
- ♦ Svarīgs integrācijas mehānisms ir bieža sadarbība imigrantu un dalībvalsts pilsoņu starpā. To var attīstīt kopīgos forumos, starpkultūru dialogā, sniedzot informāciju par imigrantiem un viņu kultūru, kā arī veicinot labākus dzīves apstākļus pilsētu vidē.
- ♦ Eiropas Pamattiesību harta garantē dažādu kultūru un reliģiju praksi, un šīs tiesības ir jāaizsargā, ciktāl tas nav pretrunā ar citām nepārkāpjamām Eiropas tiesībām vai atsevišķo valstu likumiem.
- ♦ Imigrantu integrāciju, īpaši vietējā līmenī, veicina viņu līdzdalība demokrātijas procesos un integrācijas politikas un pasākumu formulēšanā.³

TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijas kontekstā **TVVP integrācija** ir definēta kā šīs grupas iekļaušanās process Latvijas sabiedrībā un to ietekmējošo nosacījumu un iespēju kopuma atbilstība ikviena indivīda tiesību un brīvību vienlīdzības principam, ievērojot nacionālos un starptautiskos tiesību pamatus. TVVP integrācija vietējā sabiedrībā ir divvirzienu process.

TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijas **mērķa grupa**, ievērojot Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda nosacījumus, ir trešo valstu, kas nav ES, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Šveices, pilsoņi, kuri uzturas Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju ne ilgāk kā 10 gadus. Vienlaikus TVVP integrācijas politikas novērtēšanas metodoloģijas pamatprincipi – sabiedrības dzīves politikas jomas un indikatoru grupas ir noteiktas tā, lai šī sistēma būtu piemērojama arī citām integrācijas politikas tiešajām mērķa grupām.

TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģija ir izstrādāta vairākos līmeņos. Vispirms ir noteiktas sabiedrības dzīves politikas jomas, kas veido sabiedrības integrācijas kā horizontālas politikas ainu. Lai veiktu vispusīgu katras jomas izvērtējumu, ir noteiktas vairākas indikatoru grupas, atbilstoši kurām ir noteikti to vērtēšanas kritēriji un instrumenti. Tas nozīmē, ka katra no jomām tiek vērtēta, izmantojot dažādus datu avotus, metodes un instrumentus, tādējādi nodrošinot savstarpējās papildinātības principu gadījumos, ja kādā no indikatoru grupām pastāv datu vai informācijas ieguves ierobežojumi. Novērtējuma metodoloģijas kopējā struktūra ir izstrādāta tā, lai to būtu iespējams lietot gan kā kompleksu un vienotu sistēmu, gan kā atsevišķus moduljus. Proti, atkarībā no politikas novērtējuma mērķiem, vajadzībām, pieejamā fi-

1 LR „Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda daudzgadu programmas 2007.–2013. gadam” 2. prioritāte nosaka izstrādāt rādītājus un novērtējuma metodoloģiju, lai izvērtētu progresu, pielāgotu politiku un pasākumus TVVP integrācijas jomā; Eiropas Komisijas paziņojums COM (2005) 389 Padomei, Eiropas Parlamentam, Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Kopīgā integrācijas programma – letvars trešo valstu pilsoņu integrācijai Eiropas Savienībā”; Eiropas Padome. Daudzgadu stratēģiskā programma brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, t.s. Stokholmas programma (2010.–2014. gads) (2010/C 115/01).

2 Padomes Lēmums Nr. 2007/435/EK, ar ko laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam izveido Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fondu kā daļu no Vispārīgās programmas „Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība”, 10. paragrāfs.

3 Eiropas Komisijas paziņojums COM (2005) 389 Padomei, Eiropas Parlamentam, Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Kopīgā integrācijas programma – letvars trešo valstu pilsoņu integrācijai Eiropas Savienībā”, 12. lpp. Piezīme: šajā dokumentā lietots jēdziens imigranti, kas aptver dažādas imigrantu grupas, tajā skaitā trešo valstu valstspiederīgos.

nansējuma un citiem faktoriem, iespējams veikt vienas vai vairāku jomu izvērtējumu vienā vai vairākās indikatoru grupās. Rokasgrāmatā ir raksturotas TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā iekļautās sabiedrības dzīves jomas un indikatoru grupas, sniegts izvērst katras jomas indikatoru, to mērīšanā izmantojamo datu avotu un metožu saraksts, kā arī piedāvāti novērtējuma veikšanā izmantojamie instrumenti. Rokasgrāmatas elektroniskā versija ir pieejama nodibinājuma „Baltic Institute of Social Sciences” mājas lapā www.biss.soc.lv.

TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA JOMAS UN INDIKATORU GRUPAS

TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA JOMAS

TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā ir iekļautas astoņas sabiedrības dzīves politikas pamatjomas.

- ♦ **Latviešu valoda un pamatzināšanas par Latviju:** latviešu valodas prasmes ir priekšnoteikums, lai notiktu sekmīga TVVP iekļaušanās citās sabiedrības dzīves jomās. TVVP integrācijas politikas novērtējumā ir nepieciešams skatīt gan valsts izvirzītās latviešu valodas prasmes TVVP, gan valsts nodrošinātās iespējas šo prasību izpildei. Vienlaikus ir iekļauti rādītāji par citu valodu prasēm un iespējām saglabāt un attīstīt savu valodu un kultūru. Nozīmīgs priekšnosacījums TVVP iekļaušanās procesam ir viņu pamatzināšanas par Latviju, tās vēsturi, kultūru, vietējās sabiedrības dzīves veidu, informācijas pieejamību par vietējām institūcijām.
- ♦ **Nodarbinātība:** nodarbinātība veicina un stiprina TVVP iekļaušanos mītnes valsts sabiedrībā. Uzmanība ir pievērsta TVVP iespējām, sociālajiem un tiesiskajiem ierobežojumiem iekļauties Latvijas darba tirgū.
- ♦ **Veselība:** vispārējie cilvēktiesību principi paredz nodrošināt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību visiem sabiedrības locekļiem. TVVP integrācijas kontekstā svarīgi ir uzraudzīt veselības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, tādējādi nodrošinot vienlīdzības principu ievērošanu.
- ♦ **Izglītība:** novērtējuma metodoloģija paredz veikt mērījumus par TVVP iekļaušanos vietējās izglītības sistēmas dažādos līmeņos. TVVP integrācijas politikas novērtējuma kontekstā būtiska ir izglītības loma TVVP nodarbinātības un pilsoniskās līdzdalības procesos.
- ♦ **Sociālā un tiesiskā aizsardzība:** ar sociālās un tiesiskās aizsardzības kā sabiedrības dzīves politikas pamatjomu tiek saprasta TVVP statusa drošība, indivīdu pieredze saskarsmē ar tiesībsargājošām iestādēm un iespējas saņemt tiesisko un sociālo aizsardzību Latvijā.
- ♦ **Mājoklis:** mājoklis kā viena no sabiedrības dzīves politikas pamatjomām tiek skatīta mājokļa pieejamības kontekstā, kā arī vērtējot mājokļa atrašanās vietas ietekmi uz telpiskajiem integrācijas procesiem un sociālo kontaktu veidošanos.
- ♦ **Sociālie kontakti:** sociālo kontaktu veidošana ar vietējo sabiedrību ir gan sekmīgas sociālās iekļaušanās priekšnosacījums, gan pozitīvu integrācijas procesu rezultāts. Uzmanība ir pievērsta sociālo kontaktu veidošanās kontekstiem, to biežumam un veidiem, aptverot kontaktu instrumentālās, emocionālās, pozitīvās un negatīvās pieredzes dimensijas.
- ♦ **Politiskā un pilsoniskā līdzdalība:** TVVP līdzdalība mītnes valsts demokrātijas procesos raksturo augstāku iekļaušanās vietējā sabiedrībā pakāpi. Šajā jomā ir skatītas TVVP iespējas iesaistīties mītnes valsts demokrātijas procesos un TVVP pilsoniskās līdzdalības pieredze, kas izpaužas kā dalība NVO, TVVP interešu pārstāvības un aizstāvības nodrošināšana.

TVVP integrācijas politikas svarīga komponente ir **diskriminācijas un neiecietības** mazināšana un novēršana. TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā diskriminācija iekļaujas pilnīgi visās iepriekš minētajās sabiedrības dzīves politikas jomās, tāpēc tā nav izdalīta kā atsevišķa joma. Tā kā diskriminācija ir sarežģīti identificējama un mērāma, jo ietver subjektīvu indivīda izpratni par to, vai konkrētā situācija ir bijusi diskriminējoša, diskriminācijas jēdziens ir aizvietots ar nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības jēdzienu, pamatojoties uz rases, reliģisko, etnisko vai nacionālo piederību u.c. pazīmēm. Nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības mērījumus ir paredzēts veikt vairākās indikatoru grupās – valsts iestāžu reģistrētie dati, NVO sektora apkopotā informācija un mērķa grupas mērījumi (sk. TVVP integrācijas politikas novērtējuma indikatoru, to mērīšanā izmantojamie datu avoti un metodes; mērķa grupas mērījumu instruments kvantitatīvajai aptaujai; ziņošanas anketa par nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumiem).

TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA INDIKATORU GRUPAS

Katra TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā iekļautā sabiedrības dzīves politikas joma ir mērāma sešās indikatoru grupās, kas paredz atšķirīgu metožu un instrumentu izmantošanu datu ieguvē un analizē.

■ **Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika**

Šī indikatoru grupa attiecas uz Latvijas tiesisko regulējumu, kas nosaka TVVP dzīves situāciju Latvijā. Līdzšinējie pētījumi⁴ ir parādījuši šīs indikatoru grupas nozīmīgumu integrācijas procesu novērtējumā, jo TVVP iekļaušanās pieredzi gan virza, gan ierobežo mītnes valstī pastāvošās tiesiskās normas. Līdzās tiesisko normu vērtējumam nozīmīgs rādītājs katrā sabiedrības dzīves politikas jomā ir valstī īstenotā rīcībpolitika. Tas nozīmē, ka būtiski ir ne vien tas, vai konkrētas tiesiskās normas vai politikas attīstības dokumenti nosaka konkrētu pasākumu īstenošanu, piemēram, valsts valodas apmācību, bet arī tas, vai un kā šie pasākumi tiek īstenoti praksē.

Tiesiskā regulējuma indikatoru mērījumi starptautiskā līmenī, t.sk. par Latviju, tiek veikti, nosakot migrantu integrācijas politikas indeksu (*Migrant Integration Policy Index*, turpmāk tekstā – MIPEX). Šis indekss ļauj salīdzināt ES dalībvalstu, EEZ valstu, Šveices, ASV un Kanādas situāciju imigrantu integrācijas jomā. Šo mērījumu mērķis ir novērtēt, kādā mērā TVVP ir pieejamas dažādas tiesības analizētajās valstīs salīdzinājumā ar mītnes valstu pilsoņiem un ES pilsoņiem kopumā.⁵ TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā ir iekļauti atsevišķi MIPEX indikatori mērījumu veikšanai tajos aspektos, kuros Latvijā, balstoties uz līdz šim veiktajiem pētījumiem,⁶ ir konstatēti lielākie ierobežojumi vai neatbilstības ES līmenī noteiktajiem imigrantu integrācijas pamatprincipiem.

Tiesiskā regulējuma un rīcībpolitikas novērtējums ir jāveic gan kompetento un atbildīgo valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu pārstāvjiem, gan ārējiem vērtētājiem – politikas analīzes ekspertiem. Tiesiskā regulējuma novērtējumu ieteicams papildināt arī ar valsts pārvaldes un pašvaldību pārstāvju tiešajām intervijām gadījumos, kad ir radušās grūtības sniegt indikatoru atbilstības izvirzītajiem kritērijiem novērtējumu.

■ **Statistikas dati**

Pasaulē atzīta prakse analizēt imigrantu integrāciju ir salīdzināt imigrantus raksturojošos sociāli demogrāfiskos rādītājus ar vietējo sabiedrību raksturojošiem sociāli demogrāfiskiem rādītājiem dažādās sociālo, ekonomisko, politisko un kultūras dzīvi raksturojošās jomās. Statistikas datu analīze ļauj atspoguļot TVVP iekļaušanās Latvijā struktūru dažādos griezumos attiecībā pret pamatiedzīvotāju struktūru.

Saskaņā ar ES rekomendāciju⁷ statistikas datu ieguvē par TVVP ir izmantojams Eiropas Kopienas statistikas apsekojums (Kopienas statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem, saīsināti no angļu valodas – EU-SILC) un Darba spēka apsekojums, kas iekļaujas kopējos ES darba spēka statistiskajos mērījumos. Latvijā abus šos apsekojumus īsteno Centrālā statistikas pārvalde (CSP). EU-SILC apsekojuma datu ierobežojums ir nepietiekami liels kopējais izlases apjoms, kas liedz aptvert tādu TVVP skaitu, kas nodrošinātu iegūto datu ticamību un ļautu veikt nepieciešamos aprēķinus. Lai šos datus varētu izmantot TVVP integrācijas politikas novērtējuma mērķiem, ir nepieciešams uzlabot izlasi. Nodarbinātības jomā EU-SILC datus būtiski papildina Darba spēka apsekojums, kura kopējais izlases apjoms nodrošina arī pietiekamu skaitu TVVP. Abos apsekojumos būtu ieteicams iekļaut papildus rādītāju – personas tiesiskais statuss vai uzturēšanās Latvijā tiesiskais pamats (termiņuzturēšanās atļauja, pastāvīgās uzturēšanās atļauja u.c.).

Statistikas datu avots par TVVP ir arī dažādi valsts reģistri – ledzīvotāju reģistrs (datus apkopo PMLP), Darba atļauju reģistrs (datus apkopo PMLP), Uzturēšanās atļauju reģistrs (PMLP), Valsts Izglītības informācijas sistēma (datus apkopo IZM). Šobrīd pastāv vairāki šo reģistru datu izmantošanas ierobežojumi: pirmkārt, tie nav savstarpēji saistīti un liedz iegūt visaptverošu informāciju par konkrētu mērķa grupu; otrkārt, pētniekiem ir apgrūtināta šo reģistru datu pieejamība. Lai šos datus varētu izmantot, TVVP integrācijas politikas novērtējuma veicējiem ir jānodrošina pieeja šiem datiem.

Svarīgi ir analizēt statistikas datus dzimuma griezumā, jo TVVP sievietes un vīriešu stāvoklis bieži vien ir krasi atšķirīgs dažādās jomās. Tas saistīts ar konkrētu tautu tradīcijām, paražām un uzskatiem par sievietes un vīriešu lomu sabiedrībā.

■ **Mērķa grupas mērījumi**

Mērķa grupas – TVVP, kas Latvijā uzturas ar TUA ne vairāk kā 10 gadus, – situācijas mērījumi kā atsevišķa indikatoru grupa ir iekļauta, lai iegūtu TVVP integrācijas politikas novērtējumu no pašas mērķa grupas perspektīvas. Šāda pieeja ļauj iegūt zināšanas par integrācijas procesa norisi, to sekmējošiem un kavējošiem apstākļiem indivīda līmenī. Mērķa grupas mērījumi ir balstāmi uz pētījumiem, kuros ir izmantojamas gan kvantitatīvās, gan kvalitatīvās datu ieguves un analīzes metodes – aptaujas, novērojumi, padziļinātās intervijas u.c.

4 Migration Integration Policy Index (MIPEX), <http://www.integrationindex.eu/>. Ķešāne, I., Kaša, R. Mācāmies uzņemt: imigrantu integrācija Latvijā. Mācāmies uzņemt: imigrantu integrācija Latvijā un Polijā. Akule, D. (red.), Rīga, Providus, 2008; Zepa B., Šūpule I., Ķešāne I., Lulle A., u.c. Imigranti Latvijā: iekļaušanās iespējas un nosacījumi, Rīga: Baltijas Sociālo zinātņu institūts, 2009.

5 Turpat.

6 Ķešāne, I., Kaša, R. Mācāmies uzņemt: imigrantu integrācija Latvijā. Mācāmies uzņemt: imigrantu integrācija Latvijā un Polijā. Akule, D. (red.), Rīga, Providus, 2008.

7 European Commission and Eurostat. (Luxembourg, March 2011) Zaragoza pilot study. Indicators of immigrant integration.

■ **Sabiedriskās domas mērījumi**

Sabiedriskās domas mērījumu indikatoru grupu veido trīs indikatoru apakšgrupas – mediju monitoringa dati, politiskā diskursa analīze un sabiedriskās domas pētījumi.

Mediji un politiskā elite ir nozīmīgi sabiedriskās domas veidotāji, kas nosaka šo aģentu veidotā un izplatītā diskursa analīzes iekļaušanas nepieciešamību TVVP integrācijas politikas novērtējumā. Politiskā diskursa analīzei metodoloģijas autori iesaka izmantot tādas metodes kā politisko partiju programmu analīzi un politiķu padziļinātās intervijas, savukārt mediju monitoringā kombinēt kontentanalīzi ar diskursa analīzi. Konkrētu metožu pielietojums izriet no politiskā un mediju diskursa analīzes mērķiem, kas nosaka arī izmantojamus instrumentus.

Sabiedriskās domas mērījumi aptver sabiedrības attieksmes un sociālās prakses izmaiņu novērtējuma rādītājus. Savstarpēja tolerance un atvērtība attīstās un nostiprinās kā vietējā sabiedrībā, tā TVVP vidū. Tāpēc TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā ir paredzētas sabiedriskās domas aptaujas par attieksmi pret dažādu tautību, kultūru, reliģiju un sociālo grupu pārstāvjiem. Svarīgi ir nodrošināt sabiedriskās domas mērījumu regularitāti, pielietojot vienotu instrumentu (sk. Sabiedriskās domas mērījumu instruments: Latvijas iedzīvotāju aptaujas anketa), lai iegūtie rezultāti būtu salīdzināmi un varētu noteikt izmaiņas sabiedrības attieksmēs.

■ **Nevalstiskā sektora informācija**

Nozīmīga loma TVVP integrācijas procesā ir nevalstiskajam sektoram. NVO pilda vairākas funkcijas – pirmkārt, tās īsteno integrācijas politikas pasākumus dažādās sabiedrības dzīves jomās; otrkārt, tās nodrošina mērķa grupas pārstāvniecību politikas veidošanas procesos, pārstāvēt un aizstāvēt tās intereses pašvaldību un nacionālā līmenī; treškārt, integrācijas politikas novērtējuma kontekstā būtiska ir NVO darbība TVVP pārstāvēto kultūru saglabāšanas un attīstīšanas jomā Latvijā. Lai novērtētu šo funkciju īstenošanu ietekmi uz kopējo TVVP iekļaušanos Latvijas sabiedrībā, ir nepieciešams veikt pētījumus ar mērķi analizēt to NVO darbību, kas ietekmē TVVP situāciju visās sabiedrības dzīves politikas jomās.

Līdzās minētajām funkcijām ļoti svarīga ir NVO iesaistīšanās nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumu reģistrēšanā un šādu datu apkopošanā. Lai efektīvi izmantotu nevalstiskā sektora kapacitāti šajā jomā, ir nepieciešams, pirmkārt, izstrādāt vienotu instrumentu šādu gadījumu fiksēšanai (sk. ziņošanas anketu par nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumiem); otrkārt, institucionalizēt šādu datu apkopošanas praksi. Kaut arī šobrīd šāda prakse pastāv fragmentāri⁸, integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijas indikatoru matricā ir iekļauti indikatori, kas, ieviešot vienotu nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības pieredzes apkopošanas sistēmu, būtu izmantojami kopējam integrācijas politikas novērtējumam.

■ **Ārvalstu un nacionālā finansējuma programmu (projektu) rezultāti**

Kopš 2009. gada Latvijā tiek īstenoti TVVP integrācijas pasākumi, balstoties uz Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda daudzgadu programmā 2007.–2013. gadam noteiktajām prioritātēm.

Līdz šim TVVP integrācijas pasākumu uzraudzības un izvērtējuma īstenošanu Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo fonda programmu ietvaros nosaka Vispārīgās programmas „Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība” likums. Saskaņā ar to notiek projektu īstenošanas gaitas uzraudzība, progress, noslēguma un novērtējuma ziņojumu sagatavošana, kā arī programmu ieviešanas izvērtēšanas pasākumi.⁹ Uzraudzības rādītāji Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo fonda programmās paredzētajām aktivitātēm ir definēti katrai aktivitātei savi. Tie nav sistematizēti tā, lai vērtētu īstenotās aktivitātes un pasākumus dažādās sabiedrības dzīves politikas jomās. Turklāt netiek izvērtēti projektu pasākumu rezultāti ikdienas prakses un interakciju līmenī, kas liedz iegūt zināšanas par integrācijas politikas rezultātu izpausmēm sabiedrībā. TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā šī indikatoru grupa ir iekļauta ar mērķi izvērtēt ārvalstu un nacionālā finansējuma programmu TVVP integrācijas jomā rezultātus kvantitatīvi atbilstoši programmu rezultativitātes rādītājiem un kvalitatīvi, veicot projektu ieguldījuma integrācijas procesa īstenošanā kvalitatīvu izvērtējumu.

TVVP INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA REGULARITĀTE

TVVP integrācijas politikas novērtējuma regularitāte ir atšķirīga dažādās indikatoru grupās. Ikgadēju integrācijas politikas novērtējumu vēlams un iespējams veikt tādās indikatoru grupās kā statistikas dati, tiesiskais regulējums un nevalstiskā sektora informācija par nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumiem.

Ārvalstu un nacionālā finansējuma programmu (projektu) rezultātu izvērtējuma veikšanas regularitāti nosaka programmu/projektu īstenošanas periodi.

Mērķa grupas, NVO darbības un sabiedriskās domas pētījumus, t.sk. mediju un politiskā diskursa analīzi, vēlams veikt vismaz reizi trijos gados, ievērojot pēc iespējas vienotu metodiku katrā no politikas jomām, lai iegūtie dati būtu salīdzināmi, kas ir būtiski integrācijas politikas progressa novērtējuma kopējiem mērķiem. Padziļinātus mērķa grupas mērījumus, kuros tiek izmantotas kvalitatīvās datu ieguves un analīzes metodes, iespējams veikt atsevišķās sabiedrības dzīves politikas jomās. Aktuālāko jomu izvēlē jāņem vērā ikgadējos novērtējuma rezultātus citās indikatoru grupās.

8 Vairākas NVO iegūst informāciju par diskriminācijas un neiecietības gadījumiem, taču šī informācija daudzos gadījumos netiek fiksēta un apkopota. NVO pieredzi šajā jomā šobrīd Latvijā regulāri apkopo Latvijas Cilvēktiesību centrs, kas kopš 2003. gada darbojas kā Eiropas Rasisma un ksenofobijas informācijas tīkla (RAXEN) nacionālais atbalsta punkts. Nacionālo atbalsta punktu tīkla uzdevums ir savākt datus un informāciju par rasismu, ksenofobiju un antisemitismu nacionālajā līmenī.

9 Vispārīgās programmas “Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība” ietvaros izveidoto fondu vadības likuma 7. pants (02.04.2009.).

TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA INDIKATORI, TO MĒRĪŠANĀ IZMANTOJAMIE DATU AVOTI UN METODES

Sabiedrības dzīves politikas jomas	Integrācijas politikas novērtēšanas indikatoru grupas	TVVP integrācijas politikas novērtēšanas INDIKATORI	Informācijas un datu ieguves avoti	Metodes
Valoda un pamatzināšanas par Latviju	Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika (sk. Tiesiskā regulējuma un rīcībpolitikas novērtējuma anketu)	Valsts nodrošina latviešu valodas apguves iespējas TVVP ar TUA. Latviešu valodas prasmes un apguves iespējas PUA iegūšanai Latviešu valodas prasmes līmenis TVVP ar TUA pastāvīgās uzturēšanās atļaujas iegūšanai. Latviešu valodas pārbaudījuma, lai iegūtu PUA, izmaksas TVVP ar TUA. Atbalsts latviešu valodas apguvē TVVP ar TUA, lai nokārtotu latviešu valodas pārbaudījumu PUA iegūšanai. Pamatzināšanas par Latviju Valsts nodrošina integrācijas kursu (kursi par valsts vēsturi, vietējo kultūru, valsts institūcijām u.c. jautājumi) TVVP ar TUA. Integrācijas kursu izmaksas TVVP ar TUA. Prasības TVVP ar TUA apmeklēt integrācijas kursus.	Politikas dokumenti Normatīvie akti	Dokumentu analīze Valsts pārvaldes iestāžu pārstāvju anketēšana un intervēšana Politikas analīzes ekspertu vērtējums
	Statistikas dati	Latviešu valodas prasmes pārbaudi nokārtojušo skaits (PUA vai pilsonības iegūšanai). Latviešu valodas prasmes līmenis.	PMLP statistikas dati	Statistikas datu analīze
Mērķa grupas mērījumi (sk. TVVP aptaujas anketu)		Valoda TVVP valodu prasme (dzimtā valoda, citas valodas). TVVP lietotās saziņas valoda/valodas Latvijā. Motivācija apgūt latviešu valodu. Latviešu valodas apguves pieredze (institūcija, kas nodrošina valodas apguvi, mācību ilgums, vērtējums). Atbalsts latviešu valodas apguvei (piemēram, latviešu valodas kursu pieejamība). Informācijas pieejamība un informētība par latviešu valodas kursiem. Pamatzināšanas par Latviju Informācijas pieejamība un informētība par integrācijas kursiem par Latvijas vēsturi, kultūrvēdi, vietējās sabiedrības dzīves veidu, vietējām institūcijām, kas ir atbildīgas par TVVP jautājumiem. Motivācija apmeklēt integrācijas kursus.	Pētījums	Kvantitatīvās un kvalitatīvās socioloģisko pētījumu metodes: TVVP aptauja (pašreizējā anketā) Dzīlās intervijas ar TVVP Ietvertais novērojums

	◆ Integrācijas kursu pieredze (institūcija, kas nodrošina kursus, kursu ilgums, vērtējums). ◆ Integrācijas kursu satura atbilstība mērķa grupas vajadzībām.	◆ Integrācijas kursu pieredze (institūcija, kas nodrošina kursus, kursu ilgums, vērtējums). ◆ Integrācijas kursu satura atbilstība mērķa grupas vajadzībām.	◆ Integrācijas kursu pieredze (institūcija, kas nodrošina kursus, kursu ilgums, vērtējums). ◆ Integrācijas kursu satura atbilstība mērķa grupas vajadzībām.	◆ Integrācijas kursu pieredze (institūcija, kas nodrošina kursus, kursu ilgums, vērtējums). ◆ Integrācijas kursu satura atbilstība mērķa grupas vajadzībām.	◆ Integrācijas kursu pieredze (institūcija, kas nodrošina kursus, kursu ilgums, vērtējums). ◆ Integrācijas kursu satura atbilstība mērķa grupas vajadzībām.
Sabiedriskā doma (sk. Iedzīvotāju aptaujas anketu)	Ne vienlīdzīga un atšķirīga attieksme ◆ Ne vienlīdzīga un atšķirīga attieksmes pieredze pēc lietotās valodas. Mediji ◆ Mediju diskurss par TVVP latviešu valodas prasmi, apguves motivāciju un integrāciju (konteksti, diskursa aģenti, TVVP piešķirtās nozīmes). Politiskais diskurss ◆ Partiju programmu nostājas par imigrāciju un TVVP integrāciju. ◆ Partiju programmu nostājas par latviešu valodas apguvi TVVP vidū. ◆ Partiju programmu nostājas par latviešu valodu kā TVVP integrācijas instrumentu. ◆ Politiku diskurss par TVVP integrāciju un latviešu valodas lomu šajā procesā.	Mediju monitorings	Kontentanalīze un diskursa analīze	Pētījums	Politisko partiju programmu analīze Politiku intervijas
	Iedzīvotāji ◆ Attieksme par nepieciešamību TVVP zināt un lietot latviešu valodu. ◆ Saziņas valoda ar TVVP. ◆ Viedoklis par atbildību par latviešu valodas apguves nodrošināšanu TVVP vidū (darba devējs, valsts, iedzīvotāji, u.c.).	Pētījums	Iedzīvotāju aptauja	Pētījums	Iedzīvotāju aptauja
Nevalstiskā sektora informācija (sk. NVO anketu par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem)	◆ Ne vienlīdzīga un atšķirīga attieksmes pieredze pēc lietotās valodas. ◆ NVO, t.sk. mazākumtautību un dažādu kultūras biedrību/nodibinājumu, darbība latviešu valodas apmācības un integrācijas kursu jomā.	NVO apkopotā informācija Pētījums	NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dzīlās intervijas ar NVO	NVO apkopotā informācija Pētījums	NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dzīlās intervijas ar NVO
Programmu (projektu) rezultāti (sk. Ārvalstu un nacionālā finansējuma projektu rezultātu izvērtējuma instrumentu)	◆ Projektu ietekme uz latviešu valodas un pamatzināšanu par Latviju apguves jomu. ◆ Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. ◆ Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. ◆ Projektu rezultātu pēctecība un ilgtspēja šajā jomā.	Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	Dokumentu analīze Gadījumu izpēte: dzīlās intervijas ar projektu īstenotājiem un dalībniekiem

Nodarbinātība Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika	Piekluve darba tirgum ◆ Tiesības strādāt TVVP, kuram izsniegta TUA uz ģimenes apvienošanās pamata, ierodoties pie laulātā, kuram ir TUA. ◆ TVVP ar TUA, kurš ir ieradies Latvijā nodarbinātības nolūkā, zaudējot darbu, dots samērīgs laika periods¹⁰, kurā ir iespējams atrast citu darbu un nokārtot jaunu uzturēšanās un darba atļauju, neizbraucot no Latvijas. ◆ Laika periods, pēc kura beidzas TVVP ar TUA, kurš ieradies nodarbinātības nolūkā, piesaiste konkrētam darba devējam. ◆ Ierobežojumi TVVP ar TUA darba tirgus piekļuvei privātajā sektorā atbilstoši tiesiskajam regulējumam. ◆ Ierobežojumi TVVP ar TUA darba tirgus piekļuvei sabiedriskajā sektorā atbilstoši tiesiskajam regulējumam. Darba ņēmēja tiesības ◆ Prasība darba devējam nodrošināt darba līguma tulkojumu TVVP ar TUA valodā, kas viņam ir saprotama. ◆ TVVP ar TUA ir vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem sociālās apdrošināšanas un sociālo pakalpojumu jomā (bezdarbnieka pabalsts, maternitātes pabalsts, ģimenes pabalsts, sociālā palīdzība, pensija u.c.) ◆ TVVP ar TUA tiesības kļūt par arod biedrības biedru. ◆ Rīcībpolitika, kas vērsta uz TVVP ar TUA informēšanu par viņu tiesībām nodarbinātības jomā. Atbalsta pasākumi nodarbinātības jomā ◆ Valstī tiek īstenotas aktivitātes, kas veicina TVVP ar TUA iekļaušanos darba tirgū. ◆ TVVP ar TUA piekluve valsts īstenotajiem nodarbinātības atbalsta pasākumiem (kvalifikācijas un pārkvalifikācijas kursi, latviešu valodas apguves kursi dažādām TVVP grupām). ◆ Nacionālā mērogā tiek veicināta TVVP ar TUA prasību un kvalifikācijas, kura iegūta ārpus ES, atzīšana.	Politikas dokumenti Normatīvie akti	Dokumentu analīze Valsts pārvaldes iestāžu pārstāvju anketēšana un intervēšana Politikas analīzes ekspertu vērtējums
Statistikas dati	PMLP dati ◆ Izsniegto darba atļauju skaits TVVP (pieejami dati par šādiem rādītājiem: respondenta profesija, nodarbinātības nozare, nodarbināšanas veids, darba samaksas apmērs mēnesī, darba stundu skaits nedēļā, izglītība).	PMLP Darba atļauju reģistrs¹¹	Statistikas datu analīze

10 Laika perioda samērgumu iespējams noteikt, balstoties uz līdz šim veikto pētījumu rezultātiem par darba meklēšanas ilgumu.

11 Saskaņā ar 21.06.2010. MK noteikumiem Nr. 553 „Noteikumi par darba atļaujām ārzemniekiem”.

	CSP EU-SILC dati ◆ Aktivitātes rādītājs: nodarbināts, darba meklētājs, pensijā vai priekšlaicīgi pensionējies. ◆ Aktivitātes statuss: pilna laika algots darbinieks, nepilna laika algots darbinieks, pilna laika uzņēmējs vai pašnodarbināta persona, nepilna laika uzņēmējs vai pašnodarbināta persona, darba meklētājs, skolēns/ students, vecuma pensionārs/priekšlaicīgi pensionējies, invalīds vai ilgstoši darbnespējīga persona, mājsaimnieks/-niece. ◆ Uzņēmuma, kurā strādā, saimnieciskās darbības veids saskaņā ar NACE 2. redakciju. ◆ Pašreizējā profesija/amats. ◆ Nodarbinātības statuss pašreizējā darba vietā: darba ņēmējs, darba devējs, pašnodarbināta persona, neapmaksāts darbs ģimenes uzņēmumā, privātprakse, piemājas vai zemnieku saimniecībā. ◆ Rakstiski noslēgts darba līgums vai mutiska vienošanās par darbu. ◆ Darba līguma veids: darba līgums uz nenoteiktu laiku, darba līgums uz noteiktu laiku vai par noteiktu darba izpildi. ◆ Ienākumu sadalījums TVVP grupā attiecībā pret vietējiem iedzīvotājiem. ◆ Ienākumi bruto/neto iepriekšējā kalendārā gada laikā. ◆ Ienākumi kalendārā gada laikā/mēnesī neto no darba samaksas. CSP Darbaspēka apsekojuma dati ◆ Laiks (gads/mēnesis), kad sākts darbs pie pašreizējā darba devēja vai kā pašnodarbinātajam/darba devējam. ◆ Pamatdarbā nostrādāto stundu, t.sk. virsstundu, skaits pārskata periodā. ◆ Darba, t.sk. cita pamatdarba meklēšana (meklēšanas veidi, ilgums, meklētā darba veids, ir/nav reģistrēts kā bezdarbnieks, NVA pakalpojumu izmantošana). ◆ Laika periods kopš pēdējās iebraukšanas Latvijā, izņemot īslaicīgu tūrisma, komandējumu. ◆ Dzīšanas vietas valsts, tautība, pilsonība. Valsts Darba Inspekcijas dati ◆ Iesniegto un izskatīto sūdzību skaits Valsts Darba Inspekcijā.	CSP (EU-SILC)¹² CSP Darbaspēka apsekojums¹³ Valsts Darba Inspekcija

12 Šeit un turpmāk – saskaņā ar 06.11.2006. MK noteikumu nr. 922. „Valsts statistikas pārskatu un anketu veidlapu paraugu apstiprināšanas noteikumi” 147., 148., 149., 190. pielikumiem.

13 Šeit un turpmāk – saskaņā ar 06.11.2006. MK noteikumu nr. 922. „Valsts statistikas pārskatu un anketu veidlapu paraugu apstiprināšanas noteikumi” 153. pielikumu.

Mērķa grupas mērījumi	Informācijas pieejamība un informētība par TVVP tiesībām nodarbinātības jomā Nodarbinātības nozare. Nodarbinātības veids. Pašreizējā profesija/amats. Ienākumu apmērs (neto). Apmierinātība ar darba apstākļiem (drošība, atalgojums, darba devēju un darba kolēģu attieksmes). Darba meklēšanas pieredze pēdējos piecos gados. Darba atteikuma iemesli. Izglītības dokumentu un profesionālās kvalifikācijas atzišana.	Pētījums	Kvantitatīvās un kvalitatīvās socioloģisko pētījumu metodes: TVVP aptauja (pašreizējā anketā) Dziļās intervijas ar TVVP Ietvertais novērojums Sociālais eksperiments
Sabiedriskā doma	Mediji Mediju diskurss par TVVP nodarbinātību Latvijā (konteksti, diskursa aģenti un TVVP piešķirtās nozīmes). Politiskais diskurss Partiju programmu nostājas par TVVP nodarbinātību Latvijā. Politiku diskurss par TVVP nodarbinātības jomā. Iedzīvotāji Risinājumi, kuriem dod priekšroku, darbaspēka trūkuma gadījumā. Attieksme pret TVVP iebraukšanu Latvijā nodarbinātības nolūkā.	Mediju monitorings	Kontentanālizē un diskursa analīze
Nevalstiskā sektora informācija	Nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes pieredze nodarbinātības jomā. NVO, t.sk. mazākumtautību un dažādu kultūras biedrību/nodibinājumu, darbība nodarbinātības jomā.	Pētījums	Politisko partiju programmu analīze Politiku intervijas Iedzīvotāju aptauja
Programmu (projektu) rezultāti	Projektu ietekme nodarbinātības jomā. Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. Projektu rezultātu pēctecība un ilgtspēja šajā jomā.	NVO apkopotā informācija Pētījums Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dziļās intervijas ar NVO Dokumentu analīze Gadījumu izpēte: dziļās intervijas ar projektu īstenotājiem un dalībniekiem

Izglītība	Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika ♦ Tiesības uz izglītību ♦ TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem iegūt pirmsskolas, pamata, vidējo vispārējo un profesionālo izglītību bez maksas. ♦ TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem saņemt stipendijas profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmās. ♦ TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem iegūt augstāko izglītību, pretendējot uz budžeta vietām. ♦ TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem pretendēt uz stipendijām augstākajās izglītības iestādēs. Atbalsts ♦ Pieejams pastāvīgs atbalsts, konsultēšanās iespējas TVVP ar TUA un viņu bērniem visos izglītības līmeņos par izglītības sistēmu Latvijā. ♦ Pieejams pastāvīgs atbalsts TVVP ar TUA bērniem, lai iekļautos Latvijas izglītības sistēmā. ♦ Pieejams atbalsta personāls klasēs, kurās mācās TVVP bērni ar TUA. Pedagogu apmācība ♦ Pedagogu profesionālās izglītības programmās ietverti mācību kursi par starpkultūru pieeju izglītībā (t.sk. atšķirīgu kultūru bērnu vajadzībām mācību procesā un metodēm darbā ar šādiem bērniem). ♦ Pedagogu profesionālās tālākizglītības programmās ietverti mācību kursi par starpkultūru pieeju izglītībā (t.sk. atšķirīgu kultūru bērnu vajadzībām mācību procesā un metodēm darbā ar šādiem bērniem). Rīcībpolitika un sekmju vērtējums ♦ Politika, kas vērsta uz TVVP ar TUA bērnu iekļaušanu izglītības sistēmā Latvijā. ♦ Tiek veikts TVVP bērnu (skolēnu) ar TUA sekmju monitorings.	Politikas dokumenti Normatīvie akti	Dokumentu analīze Valsts pārvaldes iestāžu pārstāvju anketēšana un intervēšana Politikas analīzes ekspertu vērtējums
Statistikas dati	IZM dati ♦ TVVP skaits vispārējās izglītības iestādēs¹⁴. ♦ TVVP sekmes (IZM apkopo datus par romu un patvēruma meklētāju sekmēm salīdzinājumā ar vietējo izglītojamo sekmēm; ir plānots apkopot šādus datus arī par TVVP).	IZM statistika (t.sk. VIIS dati) CSP (EU-SILC)	Statistikas datu analīze

14 Izglītības iestādes sniedz datus Izglītības informācijas sistēmā, t.sk. par TVVP ar TUA skaitu.

	CSP EU-SILC dati ♦ Stundu skaits, ko bērns pavadā attiecīgajā izglītības iestādē dienā: pirmsskolas iestādē, vispārizglītošajā iestādē, pagarinātajā dienas grupā, dienas centrā, kur pieskata bērnus uz noteiktu laiku, aukles vai audzinātāja uzraudzībā, vecvecāku, citu mājāsaimniecības locekļu, draugu uzraudzībā. ♦ TVVP apmeklē/neapmeklē izglītības iestādi. ♦ Izglītības līmenis, kuru pašreiz apgūst (no sākumskolas līdz doktora grādam, iekļaujot arī profesionālo izglītību). ♦ Sekmīgi iegūtais augstākais (pēdējais) izglītības līmenis			
Mērķa grupas mērījumi	Visi izglītības līmeņi (vispārējā izglītība, t.sk. pirmsskola, profesionālā izglītība un augstākā izglītība) ♦ Bērni imigranta ģimenē pirmsskolas un skolas vecumā (līdz 18 gadiem). ♦ Bērnu vecumā līdz 18 gadiem dzīvesvieta (Latvija vai cita valsts). ♦ TVVP un viņu bērnu vecumā līdz 18 gadiem iespējas un terobežojumi saņemt izglītības pakalpojumus. ♦ Vērtējums par cieņu pret dažādu reliģiju un kultūru pārstāvjiem izglītības iestādēs. ♦ Informācijas pieejamība un informētība par izglītības pakalpojumiem TVVP. ♦ Neformālās izglītības iespējas TVVP (kultūras, valodu, tradīciju u.c. apguvē). Ne vienlīdzīga un atšķirīga attieksme ♦ Nevienlīdzīga un atšķirīga attieksmes pieredze izglītības jomā.	Pētījums	Kvantitatīvās un kvalitatīvās socioloģisko pētījumu metodes: ♦ TVVP aptauja (pašaizpildāmā anketa) ♦ Dzīlās intervijas ar TVVP ♦ Ietvertais novērojums	
Sabiedriskā doma	Mediji ♦ Mediju diskurss par TVVP situāciju Latvijā izglītības jomā (konteksti, diskursa aģenti un TVVP piešķirtās nozīmes). Politiskais diskurss ♦ Partiju programmu nostājas par TVVP izglītību Latvijā. ♦ Politiku diskurss par TVVP izglītības jomā. Iedzīvotāji ♦ Attieksme par TVVP iebraukšanu Latvijā izglītības iegūšanas nolūkā. ♦ Vecāku, kuriem ir bērni vecumā līdz 18 gadiem, attieksme par to, ka viņu bērni mācās multilingvālā klasē (klasē, kurā mācās TVVP). ♦ Vecāku, kuriem ir bērni vecumā līdz 18 gadiem, attieksme par mācību programmām, kas veido izpratni par kultūru dažādību un dažādām reliģijām. ♦ Vērtējums par cieņu pret dažādu reliģiju un kultūru pārstāvjiem skolā.	Mediju monitorings	Kontentanālizē un diskursa analīze	
	Pētījums	Politisko partiju programmu analīze	Politiku intervijas	
	Pētījums	Iedzīvotāju aptauja		

	Nevalstiskā sektora informācija	◆ Nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes pieredze izglītības jomā. ◆ NVO, t.sk. mazākumtautību un dažādu kultūras biedrību/nodibinājumu, darbība izglītības jomā.	NVO apkopotā informācija Pētījums	NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dzīlās intervijas ar NVO
	Programmu (projektu) rezultāti	◆ Projektu ietekme izglītības jomā. ◆ Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. ◆ Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. ◆ Projektu rezultātu pēctecība un ilgtspēja šajā jomā.	Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	Dokumentu analīze Gadījumu izpēte: dzīlās intervijas ar projektu īstenotājiem un dalībniekiem
Veselība	Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika	Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība ◆ TVVP ar TUA, kuri ir legāli nodarbināti, ir pieejami valsts garantētie veselības aprūpes pakalpojumi. ◆ TVVP ar TUA nepilngadīgajiem bērniem ir pieejami valsts garantētie veselības aprūpes pakalpojumi. ◆ Veselības apdrošināšanas polises segtie pakalpojumi TVVP ar TUA saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu („Ārzemnieku veselības apdrošināšanas noteikumiem”). Dažādības vadība¹⁵ ◆ Veselības aprūpes iestāžu personālam ir nodrošinātas apmācības dažādības vadībā.	Politikas dokumenti Normatīvie akti	Dokumentu analīze Valsts pārvaldes iestāžu pārstāvju anketēšana un intervēšana Politikas analīzes ekspertu vērtējums
	Statistikas dati	◆ Vispārējā veselības stāvokļa vērtējums: ļoti labs, labs, vidējs, slikts, ļoti slikts. ◆ Nepieciešamība veikt medicīnas pārbaudi pie speciālista pēdējo 12 mēnešu laikā. ◆ Iemesli, kāpēc neveic pārbaudi pie medicīnas speciālista. ◆ Veselības apdrošināšana (darba devēja nodrošināta).	CSP (EU-SILC)	Statistikas datu analīze

15 Dažādības vadības paredz, ka dažādu pakalpojumu sniedzēji ir iepazīstināti ar kultūru dažādības jautājumiem, kultūru atšķirību ietekmi uz saskarsmi, tādejādi spēj labāk strādāt ar citu kultūru pārstāvjiem. Avots: Latvijas Cilvēktiesību centrs (2011) „Atšķirīgs klients daudzveidīgā Latvijā. Mācību līdzeklis to iestāžu darbiniekiem, kas sniedz pakalpojumus trešo valstu valstspiederīgajiem”, 3. lpp.

Mērķa grupas mērījumi	Informācijas pieejamība un informētība par veselības aprūpes pakalpojumiem. Veselības aprūpes pakalpojumu izmantošanas pieredze. Apmierinātība ar veselības aprūpes pakalpojumiem. Veselības aprūpes pakalpojumu izmaksas. Nevienlīdzīga un atšķirīga attieksme Nevienlīdzīga un atšķirīga attieksmes pieredze veselības aprūpes jomā.	Pētījums	Kvantitatīvās un kvalitatīvās socioloģisko pētījumu metodes: TVVP aptauja (pašaizpildāmā anketa) Dziļās intervijas ar TVVP Ietvertais novērojums
Sabiedriskā doma	Mediji Mediju diskursi par TVVP veselības aprūpes jomā (konteksti, diskursa aģenti un TVVP piešķirtās nozīmes). Politiskais diskursi Partiju programmu nostājas par TVVP iespējām saņemt veselības aprūpes pakalpojumus Latvijā. Politiku diskursi par TVVP veselības aprūpes jomā. Iedzīvotāji Sabiedrības attieksme pret to, ka TVVP ir vienlīdzīga iespēja ar vietējiem iedzīvotājiem saņemt veselības aprūpes pakalpojumus	Mediju monitorings	Kontentanāle un diskursa analīze
Nevalstiskā sektora informācija	Nevienlīdzīga un atšķirīga attieksmes pieredze veselības aprūpes jomā. NVO, t.sk. mazākumtautību un dažādu kultūras biedrību/nodibinājumu, darbība veselības aprūpes jomā.	NVO apkopotā informācija Pētījums	NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dziļās intervijas ar NVO
Programmu (projektu) rezultāti	Projektu ietekme veselības aprūpes jomā. Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. Projektu rezultātu pēctecība un ilgtspēja šajā jomā.	Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	Dokumentu analīze Gadījumu izpēte: dziļās intervijas ar projektu īstenotājiem un dalībniekiem

Sociālā un tiesiskā aizsardzība	Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika	Terminu uzturēšanās atļaujas statusa drošība ♦ TVVP TUA izsniegšanas nosacījumi par uzturēšanās atļaujas iemesliem. ♦ TVWP iespējas saņemt jaunu TUA, mainoties uzturēšanās iemeslam valstī un neizbraucot no valsts. ♦ TVWP ar TUA iemesli tiesiskā statusa noraidīšanai, neatjaunošanai un pārtraukšanai. ♦ TVWP ar TUA tiesības uzturēšanās atļaujas nepiešķiršanas, neatjaunošanas un pārtraukšanas gadījumā. Juridiskā palīdzība ♦ TVWP ar TUA tiesības uz valsts garantēto juridisko palīdzību. Tiesības uz PUA ♦ Nepieciešamais laika periods, kas TVWP jāuzturas Latvijā ar TUA, lai saņemtu PUA. ♦ Studiju laika iekļaušana TVWP uzturēšanās periodā Latvijā ar TUA, lai pretendētu uz PUA. ♦ TVWP ar TUA ārpus Latvijas pavadītā laika perioda ierobežojumi, lai pieteiktos uz PUA. Dažādības vadība ♦ IeM un tās pakļautības iestāžu personālam (piemēram, PMLP, VR) ir nodrošinātas apmācības dažādības vadībā.	Politikas dokumenti Normatīvie akti	Dokumentu analīze Valsts pārvaldes iestāžu pārstāvju anketēšana un intervēšana Politikas analīzes ekspertu vērtējums
Statistikas dati	Tiesībsarga un Drošības policijas dati ♦ Iesniegto sūdzību skaits Tiesībsarga birojā. ♦ Ierosināto krimināllietu skaits pēc Krimināllikuma 48., 78., 149. (1) vai 150. panta.¹⁶ PMLP dati ♦ Dati par Latvijā izsniegtajām uzturēšanās atļaujām (uzturēšanās iemesls, veids). ♦ Valstiskā piederība un tās veids (pilsonis, nepilsonis, bezvalstnieks, bēglis, alternatīvais statuss, pagaidu aizsardzība, nenoteikts).¹⁷	Tiesībsarga biroja dati Drošības policijas dati PMLP dati¹⁸	Statistikas datu analīze	

16 LR Krimināllikuma 48. pantā kā viens no soda noteikšanas atbildību pastiprinošajiem apstākļiem ir noteikts noziedzīgs nodarījums, kas izdarīts rasistisku apstākļu dēļ; 78. pants par nacionālās un rasu vienlīdzības pārkāpšanu, cilvēka tiesību ierobežošanu; 149. panta 1. punkts noteic sodu par diskrimināciju rasu vai etniskās piederības dēļ vai par cita normatīvajos aktos noteiktā diskriminācijas aizlieguma pārkāpšanu, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā; 150. pants noteic sodu par reliģisko jūtu aizskaršanu vai naida celšanu saistībā ar attieksmi pret reliģiju vai ateismu (Latvijas Vēstnesis, 08.07.1998, 199/200).

17 Šie statistikas dati sniedz pamata informāciju par TVWP (t.sk. sadalījumā pēc dzimuma).

18 Saskaņā ar 27.08.1998. Iedzīvotāju reģistra likumu ("LV", 261/264 (1322/1325) un 21.06.2010. MK noteikumiem nr. 564 „Uzturēšanās atļauju noteikumi” (“LV”, 101 (4293), 29.06.2010.).

	Informācijas pieejamība un informētība par tiesībām un pienākumiem saistībā ar savu uzturēšanās statusu Latvijā. Saskarsme ar policiju biežums (pēdējā gada laikā). Vēršanās policijā iemesli. Policijas darba rezultātu vērtējums. Uzticība Latvijas tiesībsargājošām institūcijām: policijai, robežsardzei, tiesai. Ne vienlīdzīga un atšķirīga attieksme Ne vienlīdzīga un atšķirīga attieksmes pieredze tiesībsargājošajās institūcijās.	Pēījums Kvantitatīvās un kvalitatīvās socioloģisko pētījumu metodes: TVVP aptauja (pašreizējā anketā) Dziļās intervijas ar TVVP
Sabiedriskā doma	Mediji Mediju diskurss par TVVP sociālās un tiesiskās aizsardzības jomā (konteksti, diskursa aģenti un piešķirtās nozīmes TVVP). Politiskais diskurss Partiju programmu nostājas par TVVP sociālās un tiesiskās aizsardzības jomā. Politiku diskurss par TVVP sociālās un tiesiskās aizsardzības jomā. Iedzīvotāji –	Mediju monitorings Pēījums –
Nevalstiskā sektora informācija	Ne vienlīdzīga un atšķirīga attieksmes pieredze sociālās un tiesiskās aizsardzības jomā. NVO, t.sk. mazākumtautību un dažādu kultūras biedrību/nodibinājumu, darbība sociālās un tiesiskās aizsardzības jomā.	NVO apkopotā informācija Pēījums Dziļās intervijas ar NVO
Programmu (projektu) rezultāti	Projektu ietekme sociālās un tiesiskās aizsardzības jomā. Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. Projektu rezultātu pēctecība un ilgtspēja šajā jomā.	Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pēījums
Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika Statistikas dati	– Mājokļa tips: savrupmāja/viensēta, savrupmājas daļa vai rindu māja, dzīvoklis daudzdzīvokļu mājā līdz 9 dzīvokļiem, dzīvoklis daudzdzīvokļu mājā ar 10 un vairāk dzīvokļiem.	– CSP (EU-SILC) CSP Darbaspēka apsekojums
Mājoklis	–	– Statistikas datu analīze

	♦ Mājokļa kopējā platība. ♦ Mājokļa piederība: pilnībā pieder kādam no mājsaimniecības locekļiem (nav kredīta), pieder kādam no mājsaimniecības locekļiem (ir kredīts), tiek irēts atbilstoši tirgus cenas vērtībai, tiek irēts par samazinātu vai administratīvi regulētu irēšanas maksu, tiek piešķirts par brīvu, neprasot irēšanas maksu. ♦ Saņem/nesaņem pašvaldības pabalstu irēšanai vai komunālo maksājumu segšanai. ♦ Pabalsta saņemšanas reizu skaits iepriekšējā kalendārā gada laikā. ♦ Informācijas pieejamība un informētība par mājokļa nodrošināšanas iespējām. ♦ Mājokļa pieejamība (mājokļu īpašnieku attieksme pret TVVP). ♦ Mājokļa atrašanās vieta (segregāto apkaimju veidošanās risks). ♦ Mājokļa tips (dzīvoklis, kopmītne, darba devēja nodrošināts mājoklis u.c.) ♦ Mājokļa statuss (privātpašums, irēts mājoklis vai cits). ♦ Apmierinātība ar mājokļa kvalitāti. ♦ Dala/nedala mājokli ar citiem (ģimenes locekļiem, darba vai studiju biedriem, citiem imigrantiem u.c.).		
Mērķa grupas mērījumi	Nevienlīdzīga un atšķirīga attieksme ♦ Nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes pieredze mājokļa nodrošināšanā (mājokļa īre vai iegāde).	Pētījums	Kvantitatīvās un kvalitatīvās socioloģisko pētījumu metodes: ♦ TVVP aptauja (paš-aizpildāmā anketa) ♦ Dzīlās intervijas ar TVVP ♦ Ietvertais novērojums ♦ Sociālais eksperiments
Sabiedriskā doma	Mediji ♦ Mediju diskurs par TVVP dzīves apstākļiem Latvijā (konteksti, diskursa aģenti, TVVP piešķirtās nozīmes). Politiskais diskurs ♦ Partiju programmu nostājas par TVVP dzīves apstākļiem Latvijā. ♦ Politiku diskurs par TVVP dzīves apstākļiem Latvijā. Iedzīvotāji ♦ Attieksmes par dzīvošanu kaimiņos ar TVVP. ♦ Nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes pieredze mājokļa nodrošināšanas jomā.	Mediju monitorings	Kontentanāle un diskursa analīze
Nevalstiskā sektora informācija	♦ Projektu ietekme mājokļa nodrošinājuma jomā. ♦ Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. ♦ Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. ♦ Projektu rezultātu pēctecība un ilgspēja šajā jomā.	Pētījums	Politisko partiju programmu analīze Politiku intervijas Iedzīvotāju aptauja
Programmu (projektu) rezultāti	♦ Projektu rezultātu pēctecība un ilgspēja šajā jomā.	NVO apkopotā informācija Pētījums	NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dzīlās intervijas ar NVO Dokumentu analīze Gadījumu izpēte: dzīlās intervijas ar projektu īstenotājiem un dalībniekiem

Sociālie kontakti	Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika	Ģimenes apvienošanās ◆ TVVP ar TUA tiesības uzaicināt pie sevis ģimenes locekļus. ◆ TVVP ar TUA uzturēšanās perioda ilgums un prasības valsti, lai iegūtu tiesības uzaicināt ģimenes locekļus uz periodu, kas atbilst TVVP TUA termiņam. ◆ TVVP ar TUA, kurš Latvijā ieradies nodarbinātības nolūkā uz darba līguma un uzņēmuma līguma pamata, tiesības individuāli uzaicināt pie sevis ģimenes locekļus uz periodu, kas atbilst TVVP TUA termiņam. ◆ TVVP ar TUA tiesības uzaicināt pie sevis pilngadīgos bērnus uz periodu, kas atbilst TVVP TUA termiņam. ◆ TVVP ar TUA laulāto/partneru un pilngadīgo bērnu tiesības uz autonomu uzturēšanās atļauju.	Politikas dokumenti Normatīvie akti	Dokumentu analīze Valsts pārvaldes iestāžu pārstāvju anketēšana un intervēšana Politikas analīzes ekspertu vērtējums
Statistikas dati	Statistikas dati	◆ Ģimenes stāvoklis: neprecējies, precējies (dzīvo kopā), precējies (dzīvo atsevišķi no laulātā).	CSP (EU-SILC) PMLP dati¹⁹	Statistikas datu analīze
Mērīšanas grupas mērījumi	Mērīšanas grupas mērījumi	◆ Sociālie kontakti dažādās vietās un to biežums ar vietējo sabiedrību. ◆ Sociālo kontaktu raksturs. ◆ Uzticība iedzīvotājiem, kas dzīvo kaimiņos/tuvākajā apkārtnē. ◆ Piederības sajūta dzīvesvietai, pilsētai, valstij. ◆ Informācijas pieejamība un informētība par savas kultūras/relīģijas kopienu formālajām un neformālajām organizācijām. ◆ Iesaistīšanās savas kultūras/relīģijas kopienu formālajās un neformālajās organizācijās. ◆ Informācijas pieejamība un informētība par vietējo kultūru un reliģisko kopienu formālajām un neformālajām organizācijām. ◆ Iesaistīšanās vietējās kultūras/relīģijas kopienu formālajās un neformālajās organizācijās. ◆ Uzticēšanās vietējām NVO un savas kultūras/relīģijas kopienu NVO.	Pētījums	Kvantitatīvās un kvalitatīvās sociālisko pētījumu metodes: ◆ TVVP aptauja (pašreizējā anketā) ◆ Dzīvē intervijas ar TVVP ◆ Ietvertais novērojums
Sabiedriskā doma	Sabiedriskā doma	Mediji ◆ Mediju diskurs TVVP sociālo kontaktu veidošanas un uzturēšanas jomā (konteksti, diskursa aģenti, TVVP piešķirtās nozīmes). Politiskais diskurs ◆ Partiju programmu nostājas par imigrāciju un TVVP integrāciju. ◆ Politiku diskurs par imigrāciju un TVVP integrāciju.	Mediju monitorings Pētījums	Kontentanālie un diskursa analīze Politisko partiju programmu analīze Politiku intervijas

19 Saskaņā ar 27.08.1998. Iedzīvotāju reģistra likumu ("LV", 261/264 (1322/1325)).

		Iedzīvotāji ◆ Attieksme par imigrāciju. ◆ Attieksme/tolerance par dažādu reliģiju un kultūru pārstāvjiem. ◆ Sociālie kontakti ar TVVP (to biežums un veids). ◆ Uzticība iedzīvotājiem, kas dzīvo kaimiņos/tuvākajā apkārtnē. ◆ Nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes pieredze sociālo kontaktu jomā. ◆ TVVP formālo un neformālo kopienu/organizāciju, kas piedāvā TVVP saglabāt savu kultūru/valodu, darbību. ◆ Projektu ietekme sociālo kontaktu jomā. ◆ Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. ◆ Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. ◆ Projektu rezultātu pēctecība un ilgtspēja šajā jomā.	Pētījums NVO apkopotā informācija Pētījums Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	Iedzīvotāju aptauja NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dziļās intervijas ar NVO Dokumentu analīze Gadījumu izpēte: dziļās intervijas ar projektu īstenotājiem un dalībniekiem
Politiskā un pilsoniskā līdzdalība	Nevalstiskā sektora informācija Programmu (projektu) rezultāti Tiesiskais regulējums un rīcībpolitika	Vēlēšanu tiesības ◆ TVVP ar TUA tiesības balsot pašvaldību vēlēšanās. ◆ TVVP ar TUA tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās. Brīvība veidot un apvienoties organizācijās ◆ TVVP ar TUA tiesības dibināt politisko partiju. ◆ TVVP ar TUA tiesības būt par politiskās partijas biedru. ◆ TVVP ar TUA tiesības dibināt NVO. ◆ TVVP ar TUA tiesības būt par NVO biedru. ◆ TVVP ar TUA tiesības piedalīties sapulcēs, gājienos, piketos. ◆ TVVP ar TUA tiesības organizēt sapulces, gājienu, piketus.	Politikas dokumenti Normatīvie akti	Dokumentu analīze Valsts pārvaldes iestāžu pārstāvju anketēšana un intervēšana Politikas analīzes ekspertu vērtējums
		Konsultatīvie mehānismi ◆ TVVP konsultatīvās padomes nacionālā līmenī. ◆ TVVP konsultatīvo padomju veidošana nacionālā līmenī. ◆ Notiek konsultēšanās ar TVVP nacionālā līmenī dažādu politiku, kas ietekmē TVVP dzīves situāciju, veidošanā. ◆ TVVP konsultatīvās padomes pašvaldību līmenī. ◆ TVVP konsultatīvo padomju veidošana pašvaldību līmenī. ◆ Notiek konsultēšanās ar TVVP pašvaldību līmenī dažādu politiku, kas ietekmē TVVP dzīves situāciju, veidošanā. Rīcībpolitika ◆ TVVP informēšana par viņu politiskās un pilsoniskās līdzdalības iespējām nacionālā līmenī.		

	♦ Valsts finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām nacionālā līmenī. ♦ TVVP informēšana par viņu politiskās un pilsoniskās līdzdalības iespējām pašvaldību līmenī. ♦ Valsts finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām pašvaldību līmenī.			
Statistikas dati	♦ Pilsonību ieguvušo TVVP īpatsvars gadā. ♦ TVVP, kas pirmreizēji ieguvuši PUA, īpatsvars gadā.	PMLP apkopotie dati	Statistikas datu analīze	
Mērķa grupas mērījumi	♦ Informācijas pieejamība un informētība par NVO, kas pārstāv un aizstāv TVVP intereses un tiesības. ♦ Sekošana līdz sabiedriskās un politiskās dzīves notikumiem Latvijā medijos. ♦ Līdzdalība NVO kā biedram savu interešu un/vai tiesību pārstāvēšanai un aizstāvēšanai. ♦ Tiesības un vēlme balsot pašvaldību vēlēšanās. ♦ Tiesības un vēlme balsot nacionālās vēlēšanās.	Pētījums	Kvantitatīvās un kvalitatīvās sociālās pētījumu metodes: ♦ TVVP aptauja (pašreizējā pildāmā anketa) ♦ Dzīlās intervijas ar TVVP	
Sabiedriskā doma	Mediji ♦ Mediju diskurs par TVVP politiskās un pilsoniskās līdzdalības iespējām (konteksti, diskursa aģenti, TVVP piešķirtās nozīmes). Politiskais diskurs ♦ Partiju programmu nostājas par imigrāciju un TVVP integrāciju. ♦ Politiku diskurs par imigrāciju un TVVP integrāciju. Iedzīvotāji ♦ Viedoklis par TVVP tiesībām piedalīties pašvaldību vēlēšanās. ♦ Viedoklis par TVVP tiesībām piedalīties nacionālajās vēlēšanās. ♦ Nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes pieredze politiskās un pilsoniskās līdzdalības jomā. ♦ NVO darbība TVVP interešu pārstāvībā un aizstāvībā. ♦ NVO skaits, kurās kā valdes locekļi un biedri, ir TVVP. ♦ NVO, t.sk. mazākumtautību un dažādu kultūras biedrību/nodibinājumu, darbība politiskās un pilsoniskās līdzdalības jomā.	Mediju monitorings	Kontentanāle un diskursa analīze	
Nevalstiskā sektora informācija	♦ Projektu ietekme politiskās un pilsoniskās līdzdalības jomā. ♦ Projektu aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu šajā jomā. ♦ Projektu aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām un interesēm šajā jomā. ♦ Projektu rezultātu pēctecība un ilgtspēja šajā jomā.	Pētījums	Politisko partiju programmu analīze Politiku intervijas Iedzīvotāju aptauja	
Programmu (projektu) rezultāti		NVO apkopotā informācija Pētījums	NVO anketēšana par nevienlīdzīgas attieksmes gadījumiem Dzīlās intervijas ar NVO	
		Programmu (projektu) kvantitatīvs un kvalitatīvs izvērtējums Īstenoto projektu izpildes ziņojumi Pētījums	Dokumentu analīze Gadījumu izpēte: dzīlās intervijas ar projektu īstenotājiem un dalībniekiem	

TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS NOVĒRTĒJUMA INSTRUMENTI

1. TIESISKĀ REGULĒJUMA UN RĪCĪBPOLITIKAS NOVĒRTĒJUMA INSTRUMENTS TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS POLITIKAS JOMĀ

Aizpildot anketu, lūdzam uzmanīgi izlasīt indikatorus un tiem atbilstošos kritērijus un ar sarkanu krāsu iekrāsot skaitli (1, 2 vai 3) virs tā kritērija, kurš atbilst aktuālās situācijas raksturojumam attiecībā uz TVVP ar TUA situāciju Latvijā, kā arī precizēt savu atbildi visos tajos gadījumos, kur tas ir nepieciešams. Savu atbildi formulēšanā, lūdzu, izmantojiet tik vietas, cik nepieciešams, neievērojot anketas formātu. Kolonnā „Informācijas avots” lūdzam norādīt Jūsu izmantoto avotu, kas pamato indikatoram atbilstošā kritērija izvēli.

Tiesiskā regulējuma indikatoru kritēriji ir noteikti, ievērojot trīs līmeņus: TVVP iekļaušanos kavējoša prakse vai tāda prakse, kas neatbilst vienlīdzīgu tiesību principam (1), iekļaušanos daļēji sekmējoša prakse (2) un TVVP iekļaušanos sekmējoša jeb labā prakse, kas atbilst vienlīdzīgu tiesību principam (3). Atkarībā no tā, kurš no kritērijiem atspoguļo konkrētā brīža situāciju, iespējams plānot turpmākās politikas pasākumus saskaņā ar kopejām ES un/vai nacionālā līmeņa TVVP integrācijas politikas nostādņiem.

Sabiedrības dzīves politikas jomas	Integrācijas politikas novērtēšanas indikatori un kritēriji ¹⁾			Informācijas avots	
	Indikatori	Kritēriji			
1. Latviešu valoda un pamatizglītības nodrošināšana par Latviju	1.1. Valsts nodrošina latviešu valodas apguves iespējas TVVP ar TUA; a) politikas plānošanas dokumenti un tiesiskais regulējums nosaka, ka valsts nodrošina latviešu valodas apguves iespējas TVVP ar TUA; b) valsts paredz pastāvīgu finansējumu šādiem kursiem.	1 Valsts nenodrošina latviešu valodas apguves iespējas TVVP ar TUA, neparedzot ne a), ne b).	2 Valsts nodrošina latviešu valodas apguves iespējas TVVP ar TUA neregulāri dažādu finanšu instrumentu (projektu) ietvaros konkursa kārtībā.	3 Valsts nodrošina latviešu valodas apguves iespējas TVVP ar TUA pastāvīgi, paredzot gan a), gan b).	
		Kritēriji			
	Latviešu valodas prasmes un apguves iespējas PUA iegūšanai	1 B2 līmenis vai augstāks. <i>Lūdzu, precizējiet valodas prasmes līmeni, ja augstāks par B2!</i>	2 A2 līmenis.	3 A1 līmenis, zemākas prasības vai šāda prasība nepastāv. <i>Lūdzu, precizējiet valodas prasmes līmeni vai citas prasības!</i>	
	1.2. Latviešu valodas prasmes līmenis TVVP ar TUA pastāvīgās uzturēšanās atļaujas iegūšanai.				

20 Daļa no šajā instrumentā iekļautajiem indikatoriem un kritērijiem ir integrēti no MIPEX (Migrant Integration Policy Index) instrumenta. Avots: Huddleston, T., et al. (2011) Migrant Integration Policy Index III. Brussels. British Council and Migration Policy Group.

	1.3. Latviešu valodas pārbaudījuma, lai iegūtu PUA, izmaksas TVVP ar TUA.	1 Izmaksas ir virs 30 LVL. <i>Lūdzu, precizējiet izmaksu apmēru!</i>	2 Izmaksas ir no 11 LVL līdz 30 LVL. <i>Lūdzu, precizējiet izmaksu apmēru!</i>	3 Izmaksas ir 10 LVL un mazāk vai bez maksas. <i>Lūdzu, precizējiet izmaksu apmēru!</i>
1.4. Atbalsts latviešu valodas apguvē TVVP ar TUA, lai nokārtotu latviešu valodas pārbaudījumu PUA iegūšanai: a) valsts nodrošina bezmaksas latviešu valodas apguves kursus; b) valsts nodrošina latviešu valodas apguves kursus, paredzot daļēju TVVP ar TUA līdzmaksājumu; c) valsts nodrošina latviešu valodas apguves kursus, paredzot, ka TVVP ar TUA pilnībā sedz kursu izmaksas; d) latviešu valodas apguves maksas kursus TVVP ar TUA piedāvā tikai privātās valodu skolas.	1 Pieejams d).	2 Pieejams c).	3 Pieejams a) un b).	
Kritēriji				
Pamatzināšanas par Latviju 1.5. Valsts nodrošina integrācijas kursus (kursi par valsts vēsturi, vietējo kultūru, valsts institūcijām, u.c. jautājumi) TVVP ar TUA: a) politikas plānošanas dokumenti un tiesiskais regulējums nosaka, ka valsts nodrošina integrācijas kursus TVVP ar TUA; b) valsts nodrošina pastāvīgu finansējumu integrācijas kursiem TVVP ar TUA.	1 Valsts nenodrošina integrācijas kursus TVVP ar TUA, neparedzot ne a), ne b). [Izvēloties šo kritēriju, nav jāsniedz atbilde uz 1.6. un 1.7.]	2 Valsts nodrošina integrācijas kursus TVVP ar TUA neregulāri dažādu finanšu instrumentu (projektu) ietvaros konkursa kārtībā.	3 Valsts nodrošina integrācijas kursus TVVP ar TUA, paredzot gan a), gan b).	
1.6. Integrācijas kursu izmaksas TVVP ar TUA.	1 Integrācijas kursi TVVP ar TUA ir pilnībā jāapmaksā pašiem TVVP. <i>Lūdzu, precizējiet izmaksu apmēru!</i>	2 Integrācijas kursi TVVP ar TUA ir ar līdzmaksājumu. <i>Lūdzu, precizējiet līdzmaksājuma apmēru!</i>	3 Integrācijas kursi TVVP ar TUA ir bez maksas.	
1.7. Prasības TVVP ar TUA apmeklēt integrācijas kursus.	1 Integrācijas kursu apmeklējums ir obligāta prasība.	–	2 Integrācijas kursu apmeklējums ir pēc izvēles.	

2. Izglītība	Tiesības uz izglītību	Kritēriji		
		1	–	2
2.1. TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem iegūt pirmsskolas, pamata, vidējo vispārējo un profesionālo izglītību bez maksas.	Nav vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem.	–	–	–
		1	–	2
		1	–	2
		1	–	2
2.2. TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem saņemt stipendijas profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmās.	Nav vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem.	–	–	–
		1	–	2
		1	–	2
		1	–	2
2.3. TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem iegūt augstāko izglītību, pretendējot uz budžeta vietām.	Nav vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem.	–	–	–
		1	–	2
		1	–	2
		1	–	2
2.4. TVVP ar TUA un viņu bērnu vienlīdzīgas iespējas ar Latvijas pilsoņiem pretendēt uz stipendijām augstākajās izglītības iestādēs.	Nav vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem.	–	–	–
		1	–	2
		1	–	2
		1	–	2
Atbalsts izglītībā				
2.5. Pieejams pastāvīgs atbalsts, konsultēšanās iespējas TVVP ar TUA un viņu bērniem visos izglītības līmeņos par izglītības sistēmu Latvijā: a) pieejama rakstiska publiska informācija par izglītības sistēmu dažādās valodās; b) pastāv personas/centri, kas sagatavo skolēnus, studentus un viņu vecākus mācībām un studijām Latvijā; c) tiek nodrošināts tūlks TVVP bērniem un vecākiem kā atbalsts, lai iekļautos vietējā izglītības sistēmā.	Valsts nav noteikusi/rekomendējusi pieejamību nevienam no atbalsta mehānismiem. Pieejams tikai privāti un NVO sniegtā atbalsta ietvaros.	–	–	–
		1	2	3
		1	2	3
2.6. Pieejams pastāvīgs atbalsts TVVP ar TUA bērniem, lai iekļautos Latvijas izglītības sistēmā: a) intensīva valodas apmācība; b) adaptācijas programma; c) vecāku iekļaušana izglītības procesā.	Valsts nav noteikusi/rekomendējusi pieejamību nevienam no šiem.	–	–	–
		1	2	3
		1	2	3
2.7. Pieejams atbalsta personāls klasēs, kurās mācās TVVP bērni ar TUA: a) pedagoga palīgs; b) psihologs; c) logopēds; d) sociālais pedagogs.	Valsts nav noteikusi/rekomendējusi pieejamību nevienam no šiem.	–	–	–
		1	2	3
		1	2	3

Pedagogu apmācība		Kritēriji		
2.8. Pedagogu profesionālās izglītības programmās ietverti mācību kursi par starpkultūru pieeju izglītībā (t.sk. atšķirīgu kultūru bērnu vajadzībām mācību procesā un metodēm darbā ar šādiem bērniem).	1	Pedagogu profesionālās izglītības programmās šādi kursi nav iekļauti.	2	Pedagogu profesionālajās izglītības programmās šādi kursi ir iekļauti kā obligāti apgūstami.
2.9. Pedagogu profesionālās tālākizglītības programmās ietverti mācību kursi par starpkultūru pieeju izglītībā (t.sk. atšķirīgu kultūru bērnu vajadzībām mācību procesā un metodēm darbā ar šādiem bērniem).	1	Pedagogu profesionālās tālākizglītības programmās šādi kursi nav pieejami.	–	Pedagogu profesionālās tālākizglītības programmās šādi kursi ir pieejami.
Rīcībpolitika un sekmju vērtējums				
2.10. Politika, kas vērsta uz TVVP ar TUA bērnu iekļaušanu izglītības sistēmā Latvijā: a) pastāvīgs atbalsta nodrošinājums mācību procesā (palīdzība, pildot mājas darbus u.c.); b) pastāvīgs finansējums šādiem mērķiem.	1	Neviens no abiem. TVVP bērni var saņemt tādu pašu atbalstu kā citi bērni. Speciāls atbalsts TVVP bērniem tiek sniegts tikai pēc brīvprātības principa.	2	a) un/vai b) tiek īstenots projektu veidā, nevis pastāvīgi.
2.11. Tiek veikts TVP bērnu (skolēnu) ar TUA sekmju monitorings.	1	TVVP ar TUA sekmju monitorings netiek veikts.	2	TVVP ar TUA sekmju monitorings tiek veikts, analizējot šos skolēnus kā vienotu grupu.
				3
				Tiek nodrošināts gan a), gan b).
				TVVP ar TUA sekmju monitorings notiek dažādos griezumos pēc dzimuma, izcelsmes valsts, un skolas. <i>Lūdzu, precizējiet, kādos griezumos monitorings tiek veikts!</i>
3. Nodarbinātība				
Piekluve darba tirgum	Kritēriji			
3.1. Tiesības strādāt TVVP, kuram izsniegta TUA uz ģimenes apvienošanās pamata, ierodoties pie laulātā, kuram ir TUA.	1	Izsniegtā uzturēšanās atļauja nedod tiesības strādāt uzreiz pēc ierašanās Latvijā.	2	Izsniegtā uzturēšanās atļauja dod tiesības strādāt uzreiz pēc ierašanās.
				3

	3.2. TVVP ar TUA, kurš ir ieradies Latvijā nodarbinātības nolūkā, zaudējot darbu, dots samērīgs laika periods²¹, kurā ir iespējams atrast citu darbu un nokārtot jaunu uzturēšanās un darba atļauju, neizbraucot no Latvijas.	1 TVVP ar TUA nav dots samērīgs laika periods, lai atrastu citu darbu un nokārtotu jaunu uzturēšanās un darba atļauju, neizbraucot no Latvijas.	2 Samērīgs laika periods, lai atrastu citu darbu un nokārtotu jaunu uzturēšanās un darba atļauju, neizbraucot no valsts, ir dots TVVP ar TUA, kuri Latvijā ir bijuši legāli nodarbināti vismaz trīs gadus un personām, kuras iebraukušas kā augsti kvalificēti nodarbinātie.	3 Visiem TVVP ir dots samērīgs laika periods, lai atrastu citu darbu un nokārtotu jaunu uzturēšanās un darba atļauju, neizbraucot no Latvijas.	
3.3. Laika periods, pēc kura beidzas TVVP ar TUA, kurš ieradies nodarbinātības nolūkā, piesaiste konkrētam darba devējam.	1 TVVP ar TUA piesaiste konkrētam darba devējam beidzas, iegūstot PUA.	2 TVVP ar TUA piesaiste konkrētam darba devējam beidzas tad, kad persona Latvijā ir bijusi legāli nodarbināta trīs gadus.	3 TVVP ar TUA nav piesaistīts konkrētam darba devējam un var strādāt pie jebkura darba devēja Latvijā.		
3.4. Ierobežojumi TVVP ar TUA darba tirgus piekļuvei privātajā sektorā atbilstoši tiesiskajam regulējumam.	1 Pastāv dažādi ierobežojumi, t.sk. valsts valodas zināšanu prasības. <i>Lūdzu, precizējiet, kādi ir šie ierobežojumi!</i>	–	2 Pastāv tikai tie ierobežojumi, kas minēti punktā 3.1., 3.2., 3.3.		
3.5. Ierobežojumi TVVP ar TUA darba tirgus piekļuvei sabiedriskajā sektorā atbilstoši tiesiskajam regulējumam.	1 Pastāv dažādi ierobežojumi, t.sk. valsts valodas zināšanu prasības un pilsonība. <i>Lūdzu precizējiet, kādi ir šie ierobežojumi!</i>	–	2 Pastāv tikai tie ierobežojumi, kas minēti punktā 3.1., 3.2., 3.3.		

21

Laika perioda samērīgumu iespējams noteikt, balstoties uz līdz šim veikto pētījumu rezultātiem un secinājumiem par to, cik ilgi cilvēki meklē darbu.

Darba ņēmēja tiesības		Kritēriji				
3.6. Prasība darba devējam nodrošināt darba līguma tulkojumu TVVP ar TUA valodā, kas viņam ir saprotama.	1	Darba devējam nav izvirzīta prasība nodrošināt darba līguma tulkojumu valodā, kas TVVP ir saprotama.	2	Darba devējam ir izvirzīta rekomendācija nodrošināt darba līguma tulkojumu valodā, kas TVVP ir saprotama.	3	Darba devējam ir izvirzīta prasība nodrošināt darba līguma tulkojumu valodā, kas TVVP ir saprotama.
3.7. TVVP ar TUA ir vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem sociālās apdrošināšanas un sociālo pakalpojumu jomā (bezdarbnieka pabalsts, maternitātes pabalsts, ģimenes pabalsts, sociālā palīdzība, pensija u.c.)	1	Nav vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem sociālās apdrošināšanas un sociālo pakalpojumu jomā. TVVP ar TUA ir daļēji pieejami tie pabalsti, kas ir atkarīgi no veiktajām sociālās apdrošināšanas iemaksām. <i>Lūdzu, precizējiet, kādas ir TVVP ar TUA tiesības šajā jomā!</i>	2	Ir vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem sociālās apdrošināšanas un sociālo pakalpojumu jomā pēc tam, kad persona Latvijā ir bijusi legāli nodarbināta trīs gadus.	3	Ir vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem sociālās apdrošināšanas un sociālo pakalpojumu jomā.
3.8. TVVP ar TUA tiesības kļūt par arodbiedrības biedru.	1	TVVP ar TUA nav tiesības kļūt par arodbiedrības biedru.	-		2	TVVP ar TUA ir tiesības kļūt par arodbiedrības biedru.
3.9. Rīcībpolitika, kas vērsta uz TVVP ar TUA informēšanu par viņu tiesībām nodarbinātības jomā.	1	TVVP ar TUA informēšana par viņu tiesībām nodarbinātības jomā nenotiek.	2	TVVP ar TUA informēšana par viņu tiesībām nodarbinātības jomā notiek tikai atsevišķu projektu, kurus īsteno NVO, valsts un pašvaldību iestādes, ietvaros.	3	Valsts paredz finansējumu TVVP ar TUA informēšanas pasākumiem par viņu tiesībām nodarbinātības jomā.
Atbalsta pasākumi nodarbinātības jomā		Kritēriji				
3.10. Valstī tiek īstenotas aktivitātes, kas veicina TVVP ar TUA iekļaušanos darba tirgū: a) aktivitātes, kas veicina bezdarba samazināšanos TVVP ar TUA vidū; b) aktivitātes, kas sekmē profesionālās apmācības iespēju izmantošanu TVVP ar TUA vidū; c) aktivitātes, kas veicina TVVP ar TUA latviešu valodas apguvi, tādējādi sekmējot viņu iekļaušanos darba tirgū.	1	Netiek īstenots neviens no aktivtātšu veidiem.	2	Tiek īstenots vismaz viens no aktivtātšu veidiem. <i>Lūdzu, precizējiet, aktivitātes veidu/-us!</i>	3	Tiek nodrošinātas visas trīs iespējas: a), b), c).

	3.1.1. TVVP ar TUA piekļuve valsts īstenotajiem nodarbinātības atbalsta pasākumiem (kvalifikācijas un pārkvalifikācijas kursiem, latviešu valodas apguves kursiem dažādām TVVP grupām).	1 TVVP ar TUA nav mērķa grupa valstī īstenotajiem nodarbinātības atbalsta pasākumiem.	2 Daļa no valstī īstenotajiem nodarbinātības atbalsta pasākumiem ir pieejami atsevišķām TVVP ar TUA grupām. <i>Lūdzu, precizējiet, kādi pasākumi un kādām grupām ir pieejami!</i>	3 TVVP ar TUA ir mērķa grupa valstī īstenotajiem nodarbinātības atbalsta pasākumiem un viņiem ir pieejami tādi paši nodarbinātības atbalsta pasākumi kā Latvijas pilsoņiem.
3.1.2. Nacionālā mērogā tiek veicināta TWP ar TUA prasmju/kvalifikācijas, kura iegūta ārpus ES, atzišana: a) pastāv valsts aģentūra/informācijas centri, kas veicina prasmju un kvalifikācijas atzišanu; b) valstī ir vadlīnijas par taisnīgām prasmju un kvalifikācijas atzišanas procedūram, t.sk. procedūras ilgumu un izmaksām; c) TVVP tiek nodrošināta informācija par pārkvalifikācijas kursiem/valodu kursiem, kas vērsti uz konkrētām nodarbinātības jomām, un prasmju un kvalifikācijas novērtēšanas procedūram.	1 Netiek īstenots neviens no pasākumiem.	2 Tiek īstenots tikai a); tiek īstenoti a) un b) pasākumi. <i>Lūdzu, precizējiet, kādi pasākumi tiek īstenoti!</i>	3 Tiek īstenoti gan a), gan b), gan c) pasākumi.	
Kritēriji				
	3.13. Nodarbinātības pakalpojumu sniedzējiem ir nodrošināta apmācība dažādības vadībā un viņi ir informēti par TVVP ar TUA situāciju nodarbinātības jomā Latvijā.	1 Dažādības vadības apmācības netiek nodrošinātas, tām nav paredzēts valsts finansējums.	2 Dažādības vadības apmācības tiek īstenotas neregulāri dažādu finanšu instrumentu (projektu) ietvaros konkursa kārtībā.	3 Dažādības vadības apmācības tiek nodrošinātas regulāri un tām ir paredzēts valsts finansējums.
4. Veselība	4.1. Valsts garantēto veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība TVVP ar TUA, kuri ir legāli nodarbināti.	1 TVVP ar TUA, kur ir legāli nodarbināti, nav pieejami valsts garantētie veselības aprūpes pakalpojumi.	2 TVVP ar TUA, kuri ir legāli nodarbināti, ir pieejami noteikti valsts garantētie veselības aprūpes pakalpojumi. <i>Lūdzu, precizējiet!</i>	3 TVVP ar TUA, kuri ir legāli nodarbināti, ir pieejami valsts garantētie veselības aprūpes pakalpojumi tādā pašā apmērā kā Latvijas pilsoņiem.

22 Dažādības vadības paredz, ka dažādu pakalpojumu sniedzēji ir iepazīstināti ar kultūru dažādības jautājumiem, kultūru atšķirību ietekmi uz saskarsmi, tādejādi spēj labāk strādāt ar citu kultūru pārstāvjiem.
Avots: Latvijas cilvēktiesību centrs (2011). „Atšķirīgs klients daudzveidīgā Latvijā. Mācību līdzeklis to iestāžu darbiniekiem, kas sniedz pakalpojumus trešo valstu valstsiedzīgajiem”, 3. lpp.

	4.2. Valsts garantēto veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība TVVP ar TUA nepilngadīgajiem bērniem.	1 TVVP ar TUA nepilngadīgajiem bērniem nav pieejams valsts garantēto veselības aprūpes pakalpojumu minimums.	2 TVVP ar TUA nepilngadīgajiem bērniem ir pieejams noteikts valsts garantēto veselības aprūpes pakalpojumu minimums. <i>Lūdzu, precizējiet!</i>	3 TVVP ar TUA nepilngadīgajiem bērniem ir pieejami valsts garantētie veselības aprūpes pakalpojumi tādā pašā apmērā kā Latvijas pilsoņu nepilngadīgajiem bērniem.
	4.3. Veselības apdrošināšanas polises segtie pakalpojumi TVVP ar TUA saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu („Ārzemnieku veselības apdrošināšanas noteikumiem”).	1 TVVP ar TUA ir noteikta obligātā veselības apdrošināšanas polise, kas sedz tikai neatliekamo medicīnisko palīdzību, dzīvībai vai veselībai bīstama kritiska stāvokļa ārstēšanu stacionārā un transportēšana nogādāšanai atpakaļ mītnes zemē smagas slimības un nāves gadījumā.	–	2 TVVP ar TUA pēc izvēles ir noteikta: a) obligātā veselības apdrošināšanas polise (sk. kritēriju 1); b) veselības apdrošināšanas polise, kas ietver gan obligātās veselības apdrošināšanas pakalpojumus, gan primāros un sekundāros veselības aprūpes pakalpojumus.
	Dažādības vadība ²³	Kritēriji		
	4.4. Veselības aprūpes iestāžu personālam ir nodrošinātas apmācības dažādības vadībā.	1 Dažādības vadības apmācības netiek nodrošinātas, tām nav paredzēts valsts finansējums.	2 Dažādības vadības apmācības tiek īstenotas neregulāri dažādu finanšu instrumentu (projektu) ietvaros konkursa kārtībā.	3 Dažādības vadības apmācības tiek nodrošinātas regulāri un tām ir paredzēts valsts finansējums.
5. Sociālā un tiesiskā aizsardzība	TUA statusa drošība	Kritēriji		
	5.1. TVVP TUA izsniegšanas nosacījumi par uzturēšanās atļaujas iemesliem.	1 TVVP ir tiesības saņemt TUA, vienlaicīgi pamatojoties tikai uz vienu uzturēšanās iemeslu (piemēram, nodarbinātība, studijas vai ģimenes apvienošana).	–	2 TVVP ir tiesības saņemt TUA, vienlaicīgi pamatojoties uz vairākiem uzturēšanās iemesliem (piemēram, nodarbinātība un ģimenes apvienošana vai ģimenes apvienošana un studijas).

23 Dažādības vadības paredz, ka dažādu pakalpojumu sniedzēji ir iepazīstināti ar kultūru dažādības jautājumiem, kultūru atšķirību ietekmi uz saskarsmi, tādējādi spēj labāk strādāt ar citu kultūru pārstāvjiem. Avots: Latvijas cilvēktiesību centrs (2011). „Atšķirīgs Klients daudzveidīgā Latvijā. Mācību līdzeklis to iestāžu darbiniekiem, kas sniedz pakalpojumus trešo valstu valstspiederīgajiem”, 3. lpp.

5.2. TVVP iespējas saņemt jaunu TUA, mainoties uzturēšanās iemeslam valstī un neizbraucot no valsts.	1 Ja mainās TVVP uzturēšanās valstī iemesls, viņam nav iespēja saņemt jaunu TUA, neizbraucot no valsts.	–	2 Ja mainās TVVP uzturēšanās iemesls valstī, viņam ir iespēja saņemt jaunu TUA, neizbraucot no valsts.
5.3. TVVP ar TUA iemesli tiesiskā statusa noraidīšanai, neatjaunošanai un pārtraukšanai: a) persona ir viltojusi informāciju, lai iegūtu TUA; b) personas uzturēšanās valstī rada nopietnus draudus sabiedriskajai un nacionālajai drošībai; c) persona ir izdarījusi smagu noziegumu; d) sākotnējās uzturēšanās iemesli un nosacījumi vairs nav spēkā.	1 Iemesls statusa neatjaunošanai ir a), b), c) un d).	–	3 Iemesls statusa noraidīšanai, neatjaunošanai un pārtraukšanai ir tikai a) un b).
5.4. TVVP ar TUA tiesības uzturēšanās atļaujas nepiešķiršanas, neatjaunošanas un pārtraukšanas gadījumā: a) tiesības iepazīties ar lēmuma pamatotību; b) tiesības iesniegt apelācijas sūdzību; c) pārstāvība neatkarīgā administratīvā institūcijā un/vai tiesā.	1 TVVP ar TUA nav iespējams a) un b) vai a) vai b).	2 TVVP ar TUA ir iespējams a) un b).	3 TVVP ar TUA ir visas trīs tiesības.
Juridiskā palīdzība			
5.5. TVVP ar TUA tiesības uz valsts garantēto juridisko palīdzību.	1 TVVP ar TUA nav tiesības uz valsts garantēto juridisko palīdzību.	2 TVVP ar TUA ir tiesības uz valsts garantēto juridisko palīdzību atsevišķās situācijās. <i>Lūdzu, precizējiet!</i>	3 TVVP ar TUA ir tiesības uz valsts garantēto juridisko palīdzību.
Tiesības uz PUA			
5.6. Nepieciešamais laika periods, kas TVVP jāuzturas Latvijā ar TUA, lai saņemtu PUA.	1 Lielāks par pieciem gadiem.	2 Pieci gadi.	3 Mazāks par pieciem gadiem.
5.7. Studiju laika iekļaušana TVVP uzturēšanās periodā Latvijā ar TUA, lai pretendētu uz PUA.	1 Studiju laiks netiek iekļauts laika periodā, kas jāuzturas Latvijā, lai pretendētu uz PUA.	2 Studiju laiks daļēji tiek iekļauts laika periodā, kas jāuzturas Latvijā, lai pretendētu uz PUA.	3 Studiju laiks pilnībā tiek iekļauts laika periodā, kas jāuzturas Latvijā, lai pretendētu uz PUA.

	5.8. TVVP ar TUA ārpus Latvijas pavadītā laika perioda ierobežojumi, lai pieteiktos uz PUA.	1 Laika periods ir sākums par sešiem mēnešiem un kopā nepārsniedz 10 mēnešus. <i>Lūdzu, precizējiet laika periodu!</i>	2 Laika periods nav ilgāks par sešiem mēnešiem un kopā nepārsniedz desmit mēnešus.	3 Laika periods var būt ilgāks par sešiem mēnešiem un kopā nepārsniedz 10 mēnešus. <i>Lūdzu, precizējiet laika periodu!</i>
	Dažādības vadība ²⁴	Kritēriji		
	5.9. IeM un tās pakļautības iestāžu personālam (piemēram, PMLP, VR) ir nodrošinātas apmācības dažādības vadībā.	1 Dažādības vadības apmācības netiek nodrošinātas, tām nav paredzēts valsts finansējums.	2 Dažādības vadības apmācības tiek īstenotas neregulāri dažādu finanšu instrumentu (projektu) ietvaros konkursa kārtībā.	3 Dažādības vadības apmācības tiek nodrošinātas regulāri un tām ir paredzēts valsts finansējums.
6. Sociālie kontakti	Ģimenes apvienošana	Kritēriji		
	6.1. TVVP ar TUA tiesības uzaicināt pie sevis ģimenes locekļus: a) laulāto partneri; b) reģistrētu partnerattiecību partneri; c) ilgstošu kopdzīves partneri, ja attiecības nav reģistrētas.	1 Ir tiesības uzaicināt tikai a).	2 Ir tiesības uzaicināt a) un b) vai c). <i>Lūdzu, precizējiet, kuras personas ir tiesības uzaicināt!</i>	3 Ir tiesības uzaicināt gan a), gan b), gan c).
	6.2. TVVP ar TUA uzturēšanās perioda ilgums un prasības valstī, lai iegūtu tiesības uzaicināt ģimenes locekļus uz periodu, kas atbilst TVVP TUA termiņam.: a) vismaz viens gads; b) vizmas divi gadi; c) jāuzrāda dokumenti, kas apliecina nepieciešamo iztikas nodrošinājumu; d) jāuzrāda dokuments, kas apliecina paredzamo dzīves vietu Latvijā.	1 Jāievēro b), c), d). <i>Lūdzu, precizējiet, ja ir atšķirīgas prasības dažādiem ģimenes locekļiem!</i>	2 Jāievēro a), c), d). <i>Lūdzu, precizējiet, ja ir atšķirīgas prasības dažādiem ģimenes locekļiem!</i>	3 Jāievēro c), d). <i>Lūdzu, precizējiet, ja ir atšķirīgas prasības dažādiem ģimenes locekļiem!</i>

24 Dažādības vadības pavadz, ka dažādu pakalpojumu sniedzēji ir iepazīstināti ar kultūru dažādības jautājumiem, kultūru atšķirību ietekmi uz saskarsmi, tādejādi spēj labāk strādāt ar citu kultūru pārstāvjiem.
Avots: Latvijas cilvēktiesību centrs (2011). „Atšķirīgs klients daudzveidīgā Latvijā. Mācību līdzeklis to iestāžu darbiniekiem, kas sniedz pakalpojumus trešo valstu valstspiederīgajiem”, 3. lpp.

	6.3. TVVP ar TUA, kurš Latvijā ieradies nodarbinātības nolūkā uz darba līguma un uzņēmuma līguma pamata, tiesības individuāli uzaicināt pie sevis ģimenes locekļus, uz periodu, kas atbilst TVVP TUA termiņam. 6.4. TVVP ar TUA tiesības uzaicināt pie sevis pilngadīgos bērnus uz periodu, kas atbilst TVVP TUA termiņam. 6.5. TVVP ar TUA laulāto/partneru un pilngadīgo bērnu tiesības uz autonomu uzturēšanās atļauju.	1 TVVP ar TUA, kurš Latvijā ieradies uz darba līguma un uzņēmuma līguma pamata, ģimenes locekļus var uzaicināt tikai uz darba devēja izsaukuma pamata. 1 Nav tiesības. 1 Ir tiesības saņemt autonomu uzturēšanās atļauju, izpildot prasības PUA iegūšanai.	– 2 Ir tiesības, ja tiek izpildītas tiesiskā regulējuma prasības par pilngadīgo bērnu uzaicināšanu. <i>Lūdzu, precizējiet TVVP ar TUA saistošās prasības pilngadīgā bērna uzaicināšanai pie sevis!</i> 2 Ir tiesības saņemt autonomu uzturēšanās atļauju, nodzīvojot Latvijā trīs līdz piecus gadus.	2 TVVP ar TUA, kurš Latvijā ieradies uz darba līguma un uzņēmuma līguma pamata, ģimenes locekļus var uzaicināt individuāli, bez darba devēja starpniecības. 3 Ir tiesības. 3 Ir tiesības saņemt autonomu uzturēšanās atļauju, nodzīvojot Latvijā mazāk kā trīs gadus.	
7. Pilsoniskā un politiskā līdzdalība	Vēlēšanu tiesības	Kritēriji			
	7.1. TVVP ar TUA tiesības balsot pašvaldību vēlēšanās.	1 TVVP ar TUA nav tiesības balsot pašvaldību vēlēšanās.	2 TVVP ar TUA ir tiesības balsot pašvaldību vēlēšanās, ja valstī uzturas ilgāk kā piecus gadus vai pastāv citi nosacījumi (piemēram, starpvalstu savstarpējās vēlēšanu tiesības²⁵), kas nodrošina tiesības balsot pašvaldību vēlēšanās. <i>Lūdzu, precizējiet laika periodu un citus nosacījumus, ja tas ir attiecināms!</i>	3 Vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem vai prasība, ka TVVP ir valstī jāuzturas vismaz piecus gadus.	

7.2. TVVP ar TUA tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās.	1 TVVP ar TUA nav tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās.	2 TVVP ar TUA ir tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās, ja valstī uzturas ilgāk kā piecus gadus vai pastāv citi nosacījumi (piemēram, starpvalstu savstarpējās vēlēšanu tiesības), kas to atļauj. <i>Lūdzu, precizējiet laika periodu un citus nosacījumus, ja tas ir attiecināms!</i>	3 TVVP ar TUA ir vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem kandidēt pašvaldību vēlēšanās.
Kritēriji			
7.3. TVVP ar TUA tiesības dibināt politisko partiju.	1 TVVP ar TUA nav tiesības dibināt politisko partiju.	2 Nosacījums, ka partijas valdē ir jābūt arī Latvijas pilsoņiem un/vai starp partijas biedriem ir jābūt Latvijas pilsoņiem, vai citi nosacījumi. <i>Lūdzu, precizējiet citus nosacījumus, ja tas ir attiecināms!</i>	3 Vienlīdzīgas tiesības ar Latvijas pilsoņiem.
7.4. TVVP ar TUA tiesības būt par politiskās partijas biedru.	1 TVVP ar TUA nav tiesības būt par politiskās partijas biedru.	-	2 TVVP ar TUA ir tiesības būt par politiskās partijas biedru.
7.5. TVVP ar TUA tiesības dibināt NVO.	1 TVVP ar TUA nav tiesības dibināt NVO.	-	2 TVVP ar TUA ir tiesības dibināt NVO.
7.6. TVVP ar TUA tiesības būt par NVO biedru.	1 TVVP ar TUA nav tiesības būt par NVO biedru.	-	2 TVVP ar TUA ir tiesības būt par NVO biedru.
7.7. TVVP ar TUA tiesības piedalīties sapulcēs, gājienos, piketos.	1 TVVP ar TUA nav tiesības piedalīties sapulcēs, gājienos, piketos.	-	2 TVVP ar TUA ir tiesības piedalīties sapulcēs, gājienos, piketos.

7.8. TVVP ar TUA tiesības organizēt sapulces, gājienu, piketus.	1 TVVP ar TUA nav tiesības organizēt sapulces, gājienu, piketus.	–	2 TVVP ar TUA ir tiesības organizēt sapulces, gājienu, piketus.
Kritēriji			
7.9. TVVP konsultatīvās padomes nacionālā līmenī.	1 Nav TVVP konsultatīvās padomes nacionālā līmenī.	2 Nav TVVP konsultatīvās padomes, kuras veido un kurās ir tieši pārstāvēti TVVP, bet ir konsultatīvās padomes, kurās TVVP pārstāv eksperti un organizācijas, kuras strādā ar TVVP.	3 Ir konsultatīvās padomes, kuras veido TVVP, nacionālā līmenī.
7.10. TVVP konsultatīvo padomju veidošana nacionālā līmenī.	1 TVVP konsultatīvās padomes pārstāvjus ieceļ valsts institūciju pārstāvji.	2 TVVP konsultatīvo padomju pārstāvjus ievēl TVVP vai TVVP organizācijas, taču šo procesu regulē valsts institūcijas. <i>Lūdzu, precizējiet, kā tieši tiek veidotas TVVP konsultatīvās padomes!</i>	3 TVVP konsultatīvo padomju pārstāvjus ievēl TVVP vai TVVP organizācijas.
7.11. Notiek konsultēšanās ar TVVP nacionālā līmenī dažādu politiku, kas ietekmē TVVP dzīves situāciju, veidošanā.	1 Konsultēšanās nenotiek.	2 Notiek <i>ad hoc</i> ²⁶ konsultēšanās.	3 Notiek regulāra konsultēšanās.
7.12. TVVP konsultatīvās padomes pašvaldību līmenī.	1 Pašvaldībās nav TVVP konsultatīvās padomes.	2 Pašvaldībās nav konsultatīvās padomes, kuras veido un kurās ir tieši pārstāvēti TVVP, bet ir konsultatīvās padomes, kurās TVVP pārstāv eksperti un organizācijas, kuras strādā ar TVVP.	3 Pašvaldībās ir konsultatīvās padomes, kuras veido TVVP.

26 Tā nav regulāra prakse, bet šāda konsultēšanās notiek specifiskas problēmas un nepieciešamības gadījumā.

7.13. TVVP konsultatīvo padomju veidošana pašvaldību līmenī.	1 TVVP konsultatīvās padomes pārstāvjus ieceļ pašvaldības institūciju pārstāvji.	2 TVVP konsultatīvās padomes pārstāvjus ievel TVVP vai TVVP organizācijas, bet vienlaikus notiek pašvaldības pārstāvju iejaukšanās šajā procesā. <i>Lūdzu, precizējiet, kā tieši tiek veidotas TVVP konsultatīvās padomes!</i>	3 TVVP konsultatīvās padomes pārstāvjus ievel TVVP vai TVVP organizācijas.
7.14. Notiek konsultēšanās ar TVVP pašvaldību līmenī dažādu politiku, kas ietekmē TVVP dzīves situāciju, veidošanā.	1 Konsultēšanās nenotiek.	2 Notiek <i>ad hoc</i> konsultēšanās.	3 Notiek regulāra konsultēšanās.
Rīcībpolitika	Kritēriji		
7.15. TVVP informēšana par viņu politiskās un pilsoniskās līdzdalības iespējām nacionālā līmenī.	1 Nacionālā līmenī netiek nodrošināta (finansēta) TVVP informēšana.	2 Notiek neregulāras informatīvas kampaņas, kuras galvenokārt iniciē un īsteno NVO.	3 Nacionālā līmenī pastāvīgi tiek nodrošināta (finansēta) TVVP informēšana.
7.16. Valsts finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām nacionālā līmenī.	1 Nav nodrošināts pastāvīgs valsts finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām.	2 Valsts finansējums ir pieejams ar nosacījumiem vai dažādu finanšu instrumentu (projektu) ietvaros konkursa kārtībā. <i>Lūdzu, precizējiet nosacījumus vai finanšu instrumentus!</i>	3 Ir nodrošināts pastāvīgs valsts finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām.
7.17. TVVP informēšana par viņu politiskās un pilsoniskās līdzdalības iespējām pašvaldību līmenī.	1 Pašvaldību līmenī netiek nodrošināta (finansēta) TVVP informēšana.	2 Notiek neregulāras informatīvas kampaņas, kuras iniciē un īsteno NVO.	3 Pašvaldību līmenī pastāvīgi tiek nodrošināta (finansēta) TVVP informēšana.
7.18. Valsts finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām pašvaldību līmenī.	1 Nav nodrošināts pastāvīgs pašvaldības finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām.	2 Pašvaldības finansējums ir pieejams ar nosacījumiem vai dažādu projektu ietvaros (t.sk. ārējā finansējuma ietvaros). <i>Lūdzu, precizējiet nosacījumus vai finanšu instrumentus!</i>	3 Ir nodrošināts pastāvīgs pašvaldības finansējums TVVP organizācijām un viņu intereses aizstāvošajām organizācijām.

2. MĒRĶA GRUPAS MĒRĪJUMU INSTRUMENTS KVANTITATĪVAJAI APTAUJAI

Mērķis: Veikt TVVP integrācijas Latvijas sabiedrībā pieredzes, viedokļu un situācijas vispārīgu izpēti.

Aptaujas metode: Tiešā anketēšana vai anketēšana pa e-pastu vai telefonu (ja tiek nodrošināta pieeja mērķa grupas reģistru datiem un tie ir piemēroti pētniecības vajadzībām).

Izlases apjoms un metode: situācijā, kad nav pieejami mērķa grupas reģistru dati, reprezentatīvas mērķa grupas aptaujas veikšana ir neiespējama vai ļoti sarežģīta. Līdzšinējā pieredze²⁷ rāda, ka mērķa grupas anketēšanā visefektīvākā pieeja ir sadarboties ar PMLP nodaļām, kurās izsniedz termiņuzturēšanās atļaujas, jo tur, īpaši Rīgā, ir sastopama pietiekami liela mērķa grupas daļa. Anketējot mērķa grupas pārstāvjus PMLP nodaļās, ieteicamais izlases apjoms ir 400 respondentu. Jāpiebilst, ka šāda izlase nav uzskatāma par reprezentatīvu visai mērķa grupai, taču izlases lielāku atbilstību var sasniegt, izlases veikšanā izmantojot kvotu principu, kvotas veidojot uz PMLP statistikas bāzes. Kvotu izmantošana aptaujas veikšanā ne tikai palielina aptaujas datu ticamību, bet arī prasa vairāk laika un finanšu resursu. Aptaujas PMLP filiālēs trūkums ir ne tikai ierobežojumi veikt vispārīgus par datiem (datu reprezentativitāte), bet arī respondentu bailes un nedrošība atklāt būtisku informāciju par sevi un savu statusus, jo PMLP tiek uztverta kā represīva iestāde. Citas pieejas respondentu meklēšanā, piemēram, kontaktējoties ar darba devējiem un dažādām minoritāšu biedrībām, kā arī internetā, ir salīdzinoši maz efektīvas kvantitatīvas mērķa grupas aptaujas nodrošināšanai. Izņēmums ir mērķa grupas studentu pieejamība Latvijas augstskolās.

Reģistra datu pieejamībai pētniekiem uzlabojoties, lietderīgi būtu izmantot nejausās izlases principus, kas nodrošina augstāku datu reprezentativitāti un ticamību. Minimālais vēlamais izlases apjoms – 400 respondentu.

Aptaujas valoda: Balstoties uz līdzšinējo pieredzi²⁸, metodoloģijas autori iesaka aptaujā izmantot vismaz trīs valodas – latviešu, krievu un angļu un atbilstoši sagatavot pašaizpildāmās anketas šajās trīs valodās (rokasgrāmatas elektroniskajā versijā ir iekļautas anketas redakcijas angļu un krievu valodā). Tas gan neizslēdz to, ka atsevišķām grupām (piemēram, ķīniešiem Latvijā) būs grūtības aizpildīt anketas arī šajās valodās, tomēr citas valodas iekļaušanai aptaujā arī nav pamata, jo šobrīd Latvijā to lietotāji ir mazskaitlīgas grupas, un dažu respondentu dēļ nav izmaksu ziņā pamatoti gatavot anketu piemēram, ķīniešu valodā.

Aptaujas jautājumu raksturojums: Kvantitatīvās aptaujas jautājumi, kas iekļauti izstrādātajā instrumentārijā, aptver tikai nelielu daļu no visiem izstrādātajiem indikatoriem. Tie ir veidoti tā, lai svarīgākie un autoru vērtējumā šobrīd mērķa grupai – TVVP, kas Latvijā uzturas ar TUA ne vairāk kā 10 gadus – aktuālākie indikatori būtu iekļauti un ļautu iegūt vispārīgu priekšstatu par katru no dzīves jomām. Lielākā daļa jautājumu ir salīdzināmi ar BISS 2009. gadā veikto aptauju, lai varētu novērtēt izmaiņas. Aptaujas anketa ir izstrādāta kā pašaizpildāmā anketa, un aptaujas jautājumi tajā ir iestrādāti, ņemot vērā anketas loģiku, nevis integrācijas politikas novērtēšanas indikatoru matricas secību. Ņemot vērā to, ka pašaizpildāmās aptaujas anketas datu kvalitāte ir lielā mērā atkarīga no aptaujas anketas garuma (jo garāka anketa, jo sagaidāms, ka datu kvalitāte ir zemāka), metodoloģijas izstrādes autori par maksimālo anketas garumu uzskata sešas lapas. Aptaujas jautājumus, kas fiksē respondenta statusu, mainot aptaujas izlases principus vai ieviešot kvotas, nepieciešams koriģēt.

Piebildes pie aptaujas jautājumiem:

- ♦ jautājumi par respondenta statusu (1.–3.) ir nepieciešami, lai pārbaudītu, vai aptaujas anketu aizpilda mērķa grupas pārstāvis;
- ♦ nodarbinātības jautājumu blokā (5.–11.) 6. jautājuma par respondentu atalgojumu iekļaušanu aptaujas anketā ir jāizvērtē, izejot no konkrētās aptaujas mērķiem, jo respondentiem šis jautājums rada psiholoģisku nepatiku un atbilžu ticamība ir ierobežota.

27 Zepa B., Šūpule I., Ķešāne I., Lulle A., u.c. Imigranti Latvijā: iekļaušanās iespējas un nosacījumi. / Rīga: Baltijas Sociālo zinātņu institūts, 2009.

28 Turpat.

Trešo valstu valstspiederīgo aptaujas anketa

Lūdzam Jūs atbildēt uz jautājumiem par to, kā cilvēki, kas Latvijā uzturas ar uzturēšanās atļaujām, jūtas šeit un kā uzlabot viņu dzīves apstākļus. Pētījuma atskaitē Jūsu viedoklis parādīsies tikai apkopotā veidā, nodrošinot pilnīgu Jūsu atbilžu anonimitāti. Atbildot uz jautājumiem, atzīmējiet ar krustiņu to atbildi, kura vislabāk atbilst Jūsu viedoklim vai ierakstiet nepieciešamo atbildi.

- 1. Cik ilgi Jūs uzturaties Latvijā kopumā?** /___/___/ (gadi) un /___/___/ (mēneši)
- 2. Kāds šobrīd ir Jūsu statuss Latvijā? (ATZĪMĒJIET VIENU ATBILDI!)**
 1. Citas valsts piederīgais ar termiņuzturēšanās atļauju
 2. Citas valsts piederīgais ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju
 3. Dzīvoju Latvijā bez uzturēšanās atļaujas
 4. Cits (ierakstiet)
- 3. Kādas valsts pilsonība (vai pase) Jums ir?** Ierakstiet valsts nosaukumu:
- 4. Vai Jūs Latvijā esat ieradies... (ATZĪMĒJIET VIENU ATBILDI!)**
 1. Ģimenes apvienošanas nolūkā, pie vecākiem
 2. Lai strādātu
 3. Lai mācītos
 4. Kā uzņēmējs
 5. Cits (ierakstiet)
- 5. Vai Jūs šobrīd veicat kādu regulāru vai gadījuma darbu, kas nes (vai var nest) ienākumus Jums vai Jūsu ģimenei? (ATZĪMĒJIET VIENU ATBILDI!)**
 1. Jā, esmu darba ņēmējs, strādāju uz pilnu slodzi
 2. Jā, esmu darba ņēmējs, strādāju uz nepilnu slodzi
 3. Jā, esmu pašnodarbināta persona
 4. Jā, esmu uzņēmuma īpašnieks vai līdzīpašnieks
 5. Jā, strādāju bez samaksas ģimenes uzņēmumā vai praksē
 6. Jā, veicu darbības nepieciešamas savas uzņēmējdarbības vai prakses uzsākšanai
 7. Nē – *Tie, kas atbildējuši „nē”, lūdzu, pārejiet uz 10. jautājumu!*

Jautājumi strādājošajiem

- 6. Kādā nozarē Jūs strādājat vai plānojat strādāt Latvijā?** Ierakstiet:
- 7. Kāda ir Jūsu pamatprofesija (specialitāte)?** Ierakstiet:
- 8. Kāds ir Jūsu ieņemamais (vai plānotais) amats (vai profesija) darbā Latvijā?**
Ierakstiet:
- 9. Kāda ir Jūsu alga uz rokas vidēji mēnesī?**
Ierakstiet, lūdzu, summu latos: /___/___/___/___/
vai citā valūtā: /___/___/___/___/ valūta.

Jautājumi tiem, kas nestrādā. Pārējiem pāriet uz 12.jautājumu.

- 10. Vai Jūs vēlētos strādāt Latvijā?**
 1. Jā
 2. Nē
- 11. Kāds ir iemesls tam, kādēļ Jūs nestrādājat? (ATZĪMĒJIET 3 NOZĪMĪGĀKOS IEMESLUS!)**
 1. Latviešu valodas zināšanu trūkums
 2. Pārāk augstas latviešu valodas zināšanu prasības
 3. Grūtības atrast darbu savā profesijā
 4. Bezdarbs, grūti atrast darbu
 5. Zems atalgojums
 6. Grūtības nokārtot darba atļauju
 7. Grūtības ar izglītības vai kvalifikācijas atzīšanu
 8. Cits (ierakstiet)

Jautājumi visiem

12. Kur Jūs šobrīd dzīvojat? (ATZĪMĒJIET VIENU ATBILDI!)

1. Savā privātmājā (Jūsu vai Jūsu ģimenes locekļu īpašums)
2. Īrētā privātmājā
3. Savā dzīvoklī (Jūsu vai Jūsu ģimenes locekļu īpašums)
4. Īrētā dzīvoklī
5. Īrēju istabu
6. Studentu kopmītnēs
7. Darba devēja kopmītnēs
8. Pie radniekiem, draugiem
9. Cits (ierakstiet)

13. Cik apmierināts Jūs esat ar savu pašreizējo dzīves vietu Latvijā? (ATZĪMĒJIET VIENU ATBILDI!)

1. Ļoti apmierināts
2. Drīzāk apmierināts
3. Drīzāk neapmierināts
4. Ļoti neapmierināts
5. Grūti pateikt

14. Vai Jums vai Jūsu ģimenes locekļiem ir bijušas grūtības saņemt veselības aprūpi Latvijā?

1. Jā. Kādas? (ierakstiet)
2. Nē
3. Nav bijušas veselības problēmas

15. Vai Jūs Latvijā dzīvojat viens pats vai kopā ar savu sievu vai vīru (kopdzīves partneri)?

1. Viens
2. Kopā ar sievu, vīru vai kopdzīves partneri

Jautājums tiem, kas dzīvo kopā ar savu sievu vai vīru (kopdzīves partneri). Pārējiem – 19. jautājums.

16. Vai Jūsu sieva vai vīrs (kopdzīves partneris) ir... (ATZĪMĒJIET VIENU ATBILDI!)

1. Citas valsts piederīgais, kas dzīvo Latvijā mazāk nekā 5 gadus
2. Citas valsts piederīgais, dzīvo Latvijā 5 gadus vai ilgāk
3. Latvijas pastāvīgais iedzīvotājs vai pilsonis

17. Vai Jūsu sieva vai vīrs (kopdzīves partneris) strādā Latvijā?

1. Jā – *Tie, kas atbildējuši „jā”, lūdzu, pārejiet uz 19. jautājumu!*
2. Nē

18. Kāds ir iemesls tam, ka Jūsu sieva/vīrs (kopdzīves partneris) Latvijā nestrādā? (ATZĪMĒT 3 NOZĪMĪGĀKOS IEMESLUS!)

1. Latviešu valodas zināšanu trūkums
2. Pārāk augstas latviešu valodas zināšanu prasības
3. Grūtības atrast darbu savā profesijā
4. Bezdarbs, grūti atrast darbu
5. Zems atalgojums
6. Grūtības nokārtot darba atļauju
7. Grūtības ar izglītības vai kvalifikācijas atzišanu
8. Pilda māsaiņnieces un/vai bērnu kopšanas pienākumus
9. Negrib vai nav nepieciešams strādāt
10. Cits (ierakstiet)

Jautājumi visiem

19. Vai Jums ir bērni vecumā līdz 18 gadiem?

1. Jā
2. Nē – *Tie, kas atbildējuši „nē”, lūdzu, pārejiet uz 24. jautājumu!*

20. Vai Jūsu bērni dzīvo kopā ar Jums Latvijā?

1. Jā
2. Nē – *Tie, kas atbildējuši „nē”, lūdzu, pārejiet uz 22. jautājumu!*

Jautājumi tiem, kam ir bērni, kas dzīvo Latvijā

21. Vai Jūsu bērnam ir bijušas grūtības saņemt atbilstošu izglītību Latvijā (bērnu dārzā vai skolā)?

1. Jā. Kādas? (ierakstiet)
2. Nē

Jautājumi tiem, kam ir bērni, kas nedzīvo Latvijā. Pārējiem – 24. jautājums

22. Vai Jūs plānojat pārcelt bērnus dzīvot uz Latviju (vismaz uz 6 mēnešiem)?

1. Jā – *Tie, kas atbildējuši „jā”, lūdzu, pārejiet uz 24. jautājumu!*
2. Nē
3. Grūti pateikt

23. Kāpēc Jūs neplānojat pārcelt bērnus dzīvot uz Latviju?

1. Grūti (vai nezināt kā) dabūt atļauju
2. Bērniem šeit būtu grūtības ar izglītības iegūšanu
3. Bērni vai otrs no vecākiem iebilda
4. Nav vērts, jo Latvijā neplānoju palikt pārāk ilgi
5. Cits (ierakstiet)

Jautājumi visiem

24. Vai Jums ir sieva/vīrs (kopdzīves partneris), kas nedzīvo Latvijā?

1. Jā
2. Nē – *Tie, kas atbildējuši „nē”, lūdzu, pārejiet uz 27. jautājumu!*

25. Vai Jūsu sieva/vīrs (kopdzīves partneris) plāno pārcelties dzīvot uz Latviju (vismaz uz 6 mēnešiem)?

1. Jā – *Tie, kas atbildējuši „jā”, lūdzu, pārejiet uz 27. jautājumu!*
2. Nē

26. Kāpēc Jūs sieva/vīrs neplāno pārcelties dzīvot uz Latviju?

1. Grūti (vai nezināt kā) dabūt atļauju
2. Šeit būtu grūti atrast darbu savā profesijā
3. Ir jāveic ģimenes pienākumi izcelsmes valstī
4. Nav vērts, jo Latvijā neplānoju palikt pārāk ilgi
5. Cits (ierakstiet)

Jautājumi visiem

**27. Kādās situācijās Jūs pārsvarā kontaktējaties ar „vietējiem” latviešiem, krieviem un citu tautību pārstāvjiem?
(ATZĪMĒJIET 3 NOZĪMĪGĀKĀS ATBILDES!)**

1. Mājās – savās vai viņu
2. Kontaktējoties ar mājas kaimiņiem
3. Darbā
4. Augstskolā
5. Kopā pavadot brīvo laiku, izklaidējoties un atpūšoties
6. Valsts vai pašvaldību iestādēs
7. Uz ielas, sabiedriskajā transportā
8. Citur (ierakstiet)

28. Vai esat iepazinušies un draudzējaties ar „vietējiem” latviešiem, krieviem un citu tautību pārstāvjiem?

1. Jā, man ir daudz draugu un paziņu vietējo vidū
2. Jā, man ir daži draugi un paziņas vietējo vidū
3. Jā, man ir paziņas, bet nav draugu vietējo vidū
4. Nē

29. Ar cik daudziem Latvijā dzīvojošiem citu valstu valstspiederīgajiem Jūs uzturat regulārus kontaktus (kopā dzīvojiet, strādājat, studējat vai pavadiet brīvo laiku)?

1. Ne ar vienu
2. 1 līdz 5
3. 6 līdz 15
4. Vairāk kā 15

- 30. Vai Jūs sekojat līdzīgi notikumiem Latvijā, piemēram, laikrakstos, TV, radio, internetā?**
1. Jā, bieži
 2. Jā, dažreiz
 3. Nē
- 31. Vai Jūs iesaistāties kādu nevalstisko organizāciju vai interešu grupu aktivitātēs Latvijā?**
1. Jā, bieži
 2. Jā, dažreiz
 3. Nē
- 32. Vai Jūs apmeklējat dažādus kultūras un izklaides pasākumus Latvijā?**
1. Jā, bieži
 2. Jā, dažreiz
 3. Nē
- 33. Cik cieši Jūs personiski jūtaties saistīts ar Latviju?**
1. Ļoti cieši
 2. Cieši
 3. Ne pārāk cieši
 4. Nemaz
- 34. Vai uzturēšanās laikā Latvijā Jūs esat saskāries ar netaisnīgu vai aizvainojošu attieksmi sava valstiskā statusa – trešo valstu valstspiederīgais ar termiņuzturēšanās atļauju Latvijā dēļ?**
1. Jā, bieži
 2. Jā, dažreiz
 3. Nē
- 35. Vai uzturēšanās laikā Latvijā Jūs esat saskāries ar netaisnīgu vai aizvainojošu attieksmi etniskās vai reliģiskās piederības dēļ (darba vietā, uz ielas u.c.)?**
1. Jā, bieži
 2. Jā, dažreiz
 3. Nē
- 36. Kādās situācijās Jūs esat saskāries ar netaisnīgu vai aizvainojošu attieksmi?**
(*ATZĪMĒJIET VISAS ATBILSTOŠĀS ATBILDES!*)
1. Valsts institūcijās vai kontaktos ar valsts institūciju pārstāvjiem (PMLP, robežsardze, policija u.c.)
 2. Izglītības iestādē
 3. Veselības aprūpes iestādē
 4. Kontaktējoties ar darba devēju/potenciālajiem darba devējiem
 5. Meklējot mājokli
 6. Uz ielas, sabiedriskajā transportā
 7. Citur (ierakstiet!)
 8. Neesmu saskāries ar netaisnīgu vai aizvainojošu attieksmi
- 37. Kādā valodā Jūs pārsvarā runājat šeit Latvijā?**
(*ATZĪMĒT NE VAIRĀK KĀ 3 NOZĪMĪGĀKĀS ATBILDES!*)
1. Latviešu
 2. Krievu
 3. Angļu
 4. Citā (ierakstiet)
- 38. Vai Jūs esat mācījies latviešu valodu?**
1. Jā
 2. Nē
- 39. Vai Jūs vēlētos mācīties latviešu valodu?**
1. Jā
 2. Drīzāk jā
 3. Drīzāk nē
 4. Nē

40. Vai Jūs vēlētos apmeklēt integrācijas kursus par Latvijas vēsturi, dzīvesveidu, Latvijas iestādēm un organizācijām, kuras piedāvā pakalpojumus trešo valstu valstspiederīgajiem?

1. Jā
2. Drīzāk jā
3. Drīzāk nē
4. Nē

41. Vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jums ir bijis kontakts ar policiju (jebkādā jautājumā) Latvijā?

1. Jā
2. Nē

42. Vai Jūs uzticiaties Latvijas policijai?

1. Jā
2. Drīzāk jā
3. Drīzāk nē
4. Nē
5. Grūti pateikt

43. Vai Jūs uzticiaties Latvijas robežsardzei?

1. Jā
2. Drīzāk jā
3. Drīzāk nē
4. Nē
5. Grūti pateikt

44. Kurā no jomām Jūs izjūtat vislielāko informācijas trūkumu par pakalpojumiem Latvijā?

(ATZĪMĒT NE VAIRĀK KĀ 3 NOZĪMĪGĀKĀS ATBILDES!)

1. Uzturēšanās atļauju saņemšanas procedūra
2. Iedzīvotāju ar termiņuzturēšanās atļaujām tiesības un pienākumi
3. Darba meklēšanas pakalpojumi
4. Veselības aprūpes pakalpojumi
5. Latviešu valodas apguves pakalpojumi
6. Izglītības iespējas un pakalpojumi (izņemot latviešu valodas kursus)
7. Dzīves vietas atrašana
8. Sociālā un tiesiskā aizsardzība (kur griezties diskriminācijas gadījumā, kā aizsargāt savas tiesības, kur meklēt palīdzību krīzes situācijā)
9. Līdzdalības iespējas nevalstisko organizāciju darbā
10. Cits variants (ierakstiet)

45. Cik ilgi Jūs šobrīd plānojat vēl palikt Latvijā?

1. Ne vairāk kā vienu gadu
2. Vairāk kā vienu gadu, bet ne vairāk kā divus gadus
3. Vairāk kā divus gadus, bet ne vairāk kā piecus gadus
4. Ilgāk kā piecus gadus
5. Vēlos palikt Latvijā pavisam

46. Jūsu dzimums?

1. Vīrietis
2. Sieviete

47. Jūsu dzimtā valoda? Ierakstiet:

48. Jūsu vecums (pilni gadi)? Ierakstiet: / ___ / ___ /

49. Kāds ir Jūsu sekmīgi iegūtais augstākais (pēdējais) izglītības līmenis:

Ierakstiet:

50. Kurā Latvijas pilsētā/ciematā Jūs dzīvojiet? Ierakstiet nosaukumu:

Paldies par atsaucību!

3. SABIEDRISKĀS DOMAS MĒRĪJUMU INSTRUMENTS: LATVIJAS IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS ANKETA

Mērķis: Sabiedriskās domas aptaujas mērķis ir novērtēt sabiedrības attieksmes un sociālās prakses izmaiņas, kas radušās, mērķtiecīgi īstenojot TVVP integrācijas politiku.

Aptaujas metode: Sabiedriskās domas izpētei ieteicams izmantot tiešās intervijas metodi, kurā speciāli apmācīts intervētājs uzdod anketas jautājumus un atzīmē respondenta atbildes. Uzdodot jautājumus, jāņem vērā instrukcijas intervētājam, kas sniegtas slīprakstā. Pētījuma sākumā intervētāji ir jāinformē par mērķa grupas specifiku un jēdziena „trešo valstu valstspiederīgie” un „trešo valstu pilsoņi” skaidrojumu.

Izlases apjoms un metode: Sabiedriskās domas aptaujas organizēšanai minimālais nepieciešamais aptaujāto skaits ir 1000 Latvijas iedzīvotāji vecumā no 15 līdz 74 gadiem. Ja integrācijas politikas novērtējumam ir nepieciešama datu padziļināta analīze sīkākās sociāli demogrāfiskajās grupās, tad būtu jāaptaujā 2000 Latvijas iedzīvotāji minētajās vecuma robežās.

Izlases veidošanai būtu jāizmanto vairāpkāpju stratificētu nejaušo gadījumu izlases metodi. Šī metode nodrošina visu Latvijas reģionu un apdzīvoto vietu adekvātu reprezentāciju izlasē, kā arī šīs izlases metodes gadījumā ir vieglāk īstenot visas valsts mēroga izlasi. Pirmajā izlases veidošanas posmā Latvijas teritorija jāsadala izlases vienībās (stratās) atkarībā no reģiona un, iespējams, teritorijas attīstības indeksa, kura izmantošanas lietderību pēdējo gadu laikā ir pierādījuši vairāki sabiedriskās domas pētījumi. Atsevišķas stratas veidoja Rīgas pilsēta un katra no astoņām valsts nozīmes pilsētām (Daugavpils, Jelgava, Jūrmala, Liepāja, Rēzekne, Ventspils, Jēkabpils un Valmiera). Pārējo teritoriju stratificēt atbilstoši plānošanas reģioniem (pieci plānošanas reģioni – Rīgas, Zemgales, Vidzemes, Latgales, Kurzemes), katrā no tiem, izmantojot teritorijas attīstības indeksu, izveidojot trīs ranžētas kvantiļu grupas (stratas) – novadi ar visaugstāko attīstības indeksu, novadi ar vidēju attīstības indeksu un novadi ar zemāko teritorijas attīstības indeksu. Tādējādi kopumā tika izveidotas 15 stratas (pieci plānošanas reģioni x trīs teritorijas attīstības indeksu grupas = 15 stratas). Atkarībā no izlases lieluma, katras stratas ietvaros atlasa noteiktu novadu skaitu, kas veido primārās izlases vienības. Izlases veidošanas otrajā posmā pēc nejaušības principa atlasa starta adreses katrā no primārās izlases vienībām proporcionāli iedzīvotāju skaitam katrā ģenerālās kopas stratā. Adrešu atlasei ieteicams izmantot Adrešu reģistra datus.

Aptaujas jautājumu raksturojums: Piedāvātais instrumentārijs šobrīd ietver galvenos jautājumus, kas ļauj nomērīt TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijā iekļautos indikatorus. Līdzīgi jautājumu formulējumi un atbilžu varianti ir izmantoti iepriekš Latvijā veiktos sabiedrības tolerances un integrācijas pētījumos, tomēr šajā instrumentārijā jautājumi ir noformulēti tā, lai noteiktu sabiedrības attieksmi pret specifisku grupu – TVVP, sniedzot salīdzinājumu ar citām, sabiedrībai ierastām un lielākā vai mazākā mērā pieņemtām vai zināmām grupām. Organizējot sabiedriskās domas aptauju, anketai ir jāpievieno sociāli demogrāfisko jautājumu bloks, lai noteiktu TVVP integrācijas politikas ietekmi uz dažādām Latvijas iedzīvotāju grupām.

Intervētājam ir jālasa tie jautājumi un atbilžu varianti, kas anketā ir sniegti treknrakstā, ja atbilžu varianti ir attēloti ierastajā drukā, neizceļot tekstu, tad tos atbilžu variantus intervētājs nelasa, tikai atzīmē respondenta viedokli atbilstošo atbildi. Anketu nedrīkst dot respondentam patstāvīgai aizpildīšanai, kā arī ļaut respondentam pašam lasīt atbilžu variantus. Sekojiet instrukcijām slīprakstā.

Lūdzam Jūs piedalīties pētījumā par attieksmi pret dažādu tautību, kultūru, reliģiju un sociālo grupu pārstāvjiem, ko veic (pētījuma izpildītājs). Aptauja ir anonīma, un Jūsu atbildes tiks izmantotas tikai apkopotā veidā, tādēļ lūdzam Jūs atbildēt uz mūsu jautājumiem pilnīgi atklāti.

1.	Kā Jūs domājat, vai cilvēki Latvijā kopumā ir iecietīgi pret citiem?	Ļoti iecietīgi Drīzāk iecietīgi Drīzāk neiecietīgi Ļoti neiecietīgi <i>Grūti pateikt, NA</i>	1 2 3 4 5
2.	Kopumā, vai Jums patīk kontaktēties ar citu tautību cilvēkiem?	Ļoti patīk, drīzāk patīk, drīzāk nepatīk vai ļoti nepatīk? <i>Grūti pateikt, NA</i>	1 2 3 4 5

3.	<i>Kartīte.</i> Kurš no šiem apgalvojumiem labāk atbilst Jūsu uzskatiem? (Atzīmējiet tikai vienu atbildi.)						
	A. Sabiedrībai ir labāk, ja citu tautību cilvēki saglabā savus paradumus un tradīcijas	1					
	B. Sabiedrībai ir labāk, ja citu tautību cilvēki nesaglabā savus paradumus un tradīcijas, bet pieņem sabiedrības vairākuma tradīcijas <i>Grūti pateikt, NA</i>	2					
					3		
4.	Vai Jūs personīgi pazīstat kādu...? <i>(Lasiet pēc kārtas un atzīmējiet vienu atbildi katrā rindiņā.)</i>						
		Pazīst	Nepazīst	<i>Grūti pateikt, NA</i>			
	1)	... musulmani	1	2	3		
	2)	... afrikāni	1	2	3		
	3)	... čigānu	1	2	3		
	4)	... trešo valstu pilsoni	1	2	3		
5)	... homoseksuālu cilvēku (geju vai lesbieti)	1	2	3			
5.	<i>Kartīte.</i> Izsakiet, lūdzu, savu attieksmi pret sekojošiem apgalvojumiem! Vai Jūs pilnīgi piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnīgi nepiekrītat katram no šiem apgalvojumiem?						
		<i>(Nolasiet katru apgalvojumu un atzīmējiet vienu atbildi katrā rindiņā.)</i>	Pilnīgi piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	<i>Grūti pateikt, NA</i>
	1)	Ir jāciens visu Latvijas iedzīvotāju nacionālā kultūra, reliģija un paražas, pat ja tās ir ļoti atšķirīgas no mūsējām	1	2	3	4	5
	2)	Citu tautību cilvēkiem nevar pilnībā uzticēties	1	2	3	4	5
	3)	No citu tautību cilvēkiem var gūt daudz jauna un interesanta	1	2	3	4	5
	4)	Kopumā Latvija ir labāka nekā daudzas citas valstis	1	2	3	4	5
	5)	Musulmaņu uzskati un paražas var būt bīstami Latvijas iedzīvotājiem	1	2	3	4	5
	6)	Man patīk, ka Latvijā dzīvo tik daudz dažādu tautību cilvēki ar atšķirīgām kultūrām	1	2	3	4	5
	7)	Es labāk vēlos būt Latvijas nekā kādas citas valsts iedzīvotājs	1	2	3	4	5
	8)	Nav iespējams īsti izprast citu tautību cilvēkus	1	2	3	4	5
	9)	Dažādu tautību cilvēkiem vajadzētu dzīvot atsevišķi	1	2	3	4	5
	10)	Es negribētu, lai Latvijā sāk dzīvot daudz cilvēku no citām valstīm	1	2	3	4	5
	11)	Valstij būtu jāatbalsta dažādu tautību kultūras un paražu saglabāšana Latvijā	1	2	3	4	5
	12)	Būtu ļoti slikti, ja uz Latviju sāktu braukt daudz cilvēku no ekonomiski mazāk attīstītām valstīm	1	2	3	4	5
	13)	Citu valstu, izņemot Eiropas Savienības, pilsoņiem nevajadzētu ļaut pirkt zemi Latvijā	1	2	3	4	5
	14)	Ir ļoti labi, ka Latvijā darbojas daudzu tautu nacionālās biedrības	1	2	3	4	5
	15)	Citu tautību cilvēki ar atšķirīgām tradīcijām un paražām nevar būt īsti Latvijas iedzīvotāji, pat tad, ja viņi šeit dzīvo daudzus gadus	1	2	3	4	5
16)	Būtu labāk, ja katras tautības cilvēki dzīvotu savā valstī	1	2	3	4	5	

6. Es Jums nosaukšu dažādas iedzīvotāju grupas. Sakiet, lūdzu, līdz kādai pakāpei Jūs vēlētos kontaktēties ar... (Saukt pēc kārtas tautības, katru reizi atkārtojot jautājumu un lasot atbilžu variantus. Pie pirmās pozitīvās atbildes, pārtraukt lasīt atbilžu variantus, atzīmēt pozitīvo atbildi (vienu atbildi rindā) un pāriet uz jautājumu par nākošo iedzīvotāju grupu.)									
		Līdz tuvai radniecībai, laulībām	Kā ar tuvu draugu	Kā ar kaimiņu	Kā ar darba kolēģi	Kā ar valsts pastāvīgo iedzīvotāju	Kā ar tūristu	Nedrīkst ielaist vispār valstī	<i>Grūti pateikt</i>
1)	Ar ukraiņi	1	2	3	4	5	6	7	8
2)	Ar krievu	1	2	3	4	5	6	7	8
3)	Ar latvieti	1	2	3	4	5	6	7	8
4)	Ar čigānu	1	2	3	4	5	6	7	8
5)	Ar ķīnieši	1	2	3	4	5	6	7	8
6)	Ar afrikāņi	1	2	3	4	5	6	7	8
7)	Ar kaukāzieši	1	2	3	4	5	6	7	8
8)	Ar lietuvietis	1	2	3	4	5	6	7	8
9)	Ar ebreju	1	2	3	4	5	6	7	8
10)	Ar amerikāņi	1	2	3	4	5	6	7	8
11)	Ar musulmani	1	2	3	4	5	6	7	8
12)	Ar moldāvu	1	2	3	4	5	6	7	8
13)	Ar rumāņi	1	2	3	4	5	6	7	8
14)	Ar indiēti	1	2	3	4	5	6	7	8
7. Kartīte. Šajā sarakstā minētas dažādas cilvēku grupas. Ar kuriem cilvēkiem Jūs nevēlētos dzīvot kaimiņos? (Iespējamās vairākas atbildes.)									
								Tika minēti	
1)	Cilvēki ar lielām ģimenēm							1,	
2)	Cilvēki ar tumšu ādas krāsu							1,	
3)	Musulmaņi							1,	
4)	Viesstrādnieki							1,	
5)	Cilvēki, kuri slimo ar AIDS							1,	
6)	Homoseksuāli cilvēki							1,	
7)	Nabadzīgi cilvēki							1,	
8)	Invalidi							1,	
9)	Ebreji							1,	
10)	Čigāņi							1,	
11)	Garīgi slimi cilvēki							1,	
12)	Cilvēki, kas lieto narkotikas							1,	
D01.	Vai Jūs strādājat algotu darbu?							Jā	1
								Nē	2
D02.	Kāda ir Jūsu dzimtā valoda?							Latviešu	1
								Krievu	2
								Cita (ierakstīt):	3
8.	Vai Jūs satrauc tas, ka Latvijā varētu iebraukt liels skaits cilvēku no citām valstīm?							Ļoti satrauc	1
								Drīzāk satrauc	2
								Drīzāk nesatrauc	3
								Nemaz nesatrauc	4
								<i>Grūti pateikt, NA</i>	5
9.	Kādā veidā, Jūsaprāt, būtu vislabāk risināt jautājumu par darbaspēka trūkumu valstī, ja tāds Latvijā rastos? Viena atbilde.		Aktīvāk jāizmanto esošie darbaspēka resursi (jāiesaista bezdarbnieki)						
			Jāatvieglo viesstrādnieku iebraukšanas noteikumi						
			Jāpanāk uz ārzemēm izbraukušo Latvijas iedzīvotāju atgriešanās Latvijā						
			Cits variants						
			<i>Grūti pateikt, NA</i>						
10.	Vai Jūs pats esat strādājis ārpus Latvijas (kā viesstrādnieks)?							Jā	1
								Nē	2
								<i>Grūti pateikt, NA</i>	3

11.	<i>Kartīte.</i> Ko Jūs domājat par cilvēkiem, kas gribētu ierasties šeit no mazāk attīstītām valstīm meklēt darbu? Kā, Jūsaprāt, valdībai vajadzētu rīkoties? (Atzīmējiet tikai vienu atbildi.)				
	Jāļauj ierasties ikvienam, kas vēlas		1		
	Jānosaka stingri ierobežojumi cilvēku skaitam, kas ierodas no citām valstīm		2		
	Jānosaka stingri ierobežojumi valstīm, no kurām cilvēki ie brauc meklēt darbu Latvijā		3		
	Jāaizliedz ierasties cilvēkiem no citām valstīm		4		
<i>Grūti pateikt, NA</i>			5		
12.	<i>Kartīte.</i> Ko Jūs domājat par cilvēkiem, kas gribētu ierasties šeit no mazāk attīstītām valstīm mācīties (jebkurā izglītības līmenī)? Kā, Jūsaprāt, valdībai vajadzētu rīkoties? (Atzīmējiet tikai vienu atbildi.)				
	Jāļauj ierasties ikvienam, kas vēlas		1		
	Jānosaka stingri ierobežojumi cilvēku skaitam, kas ierodas no citām valstīm		2		
	Jānosaka stingri ierobežojumi valstīm, no kurām cilvēki ie brauc mācīties Latvijā		3		
	Jāaizliedz ierasties cilvēkiem no citām valstīm		4		
<i>Grūti pateikt, NA</i>			5		
13.	Vai Jūs esat saskāries ar cilvēkiem – trešo valstu pilsoņiem, kuri pēc 1991. gada ir pārcēlušies uz Latviju strādāt?	Jā Nē <i>Grūti pateikt, NA</i>	1 2 → 15 3		
14.	Kādā valodā Jūs galvenokārt sazināties ar cilvēkiem – trešo valstu pilsoņiem, kuri ir pārcēlušies strādāt uz Latviju pēc 1991. gada? (Atzīmēt visas piemērotās atbildes!)	Latviešu Krievu Angļu Cita valoda (ierakstīt)	1, 2, 3, 4, 5		
<i>Grūti pateikt, NA</i>			5		
15.	Vai, Jūsaprāt, cilvēkiem, kuri pēc 1991. gada Latvijā ir ieradusies strādāt, ir jāprot latviešu valoda?	Jā, viņiem latviešu valoda ir jāzina, jau ierodoties Latvijā Var nebūt prasības, lai viņi zina, ierodoties Latvijā, bet pēc ierašanās Latvijā valoda ir jāapgūst noteiktā laika posmā Nē, pret viesstrādniekiem nav jāizvirza prasības zināt latviešu valodu	1 2 3 4		
<i>Grūti pateikt, NA</i>			4		
16.	Kam galvenokārt būtu jā rūpējas, lai viesstrādnieki – trešo valstu pilsoņi iemācītos latviešu valodu?	Darba devējam Latvijas valstij Darbaņēmējam pašam Cits variants (ierakstīt)	1 2 3 4 5		
<i>Grūti pateikt, NA</i>			5		
17.	Kāda ir Jūsu attieksme pret viesstrādniekiem – trešo valstu pilsoņiem Latvijā kopumā?	Ļoti pozitīva Drīzāk pozitīva Ne pozitīva, ne negatīva Drīzāk negatīva Ļoti negatīva	1 2 3 4 5 6		
<i>Grūti pateikt, NA</i>			6		
18.	<i>Kartīte.</i> Ir dažādi viedokļi par to, kā Latviju varētu ietekmēt cilvēki, kas Latvijā ie brauc no citām valstīm. Lūdzu, pasakiet, kuriem no viedokļiem jūs piekrītat un kuriem – nepiekrītat.				
		Piekrītu	Nepiekrītu	<i>Grūti pateikt, NA</i>	
	1)	lebraucēji no citām valstīm vairo noziedzību Latvijā	1	2	3
	2)	lebraucēji no citām valstīm atņem mums darbavietas	1	2	3
	3)	lebraucēji no citām valstīm vairo terorisma draudus Latvijā	1	2	3
	4)	lebraucēji no citām valstīm apdraud mūsu tradīcijas	1	2	3
	5)	lebraucējiem no citām valstīm piemērots ir tikai mazkvalificēts darbs	1	2	3
	6)	lebraucēji no citām valstīm pelna vairāk nekā vietējie iedzīvotāji	1	2	3
7)	lebraucēji no citām valstīm uzskata sevi par pārākiem nekā vietējie	1	2	3	
19.	<i>Kartīte.</i> Kurš no šiem apgalvojumiem labāk atbilst Jūsu uzskatiem? (Atzīmējiet tikai vienu atbildi.)				
	A. Trešo valstu pilsoņiem ir jābūt pieejamiem tādiem pašiem valsts garantētajiem veselības aprūpes pakalpojumiem kā Latvijas pilsoņiem		1		
	B. Trešo valstu pilsoņiem ir jābūt pieejamiem tikai neatliekamajiem veselības aprūpes pakalpojumiem		2		
<i>Grūti pateikt, NA</i>			3		
D03.	Sakiet, lūdzu, cik Jūsu ģimenē ir bērnu, kas jaunāki par 18 gadiem?	/ ___ / ___ / personas			

20.	<i>Jautāt tiem, kuriem ir bērni līdz 18 gadu vecumam. Kartīte.</i> Kā Jūs rīkotos, ja uzzinātu, ka Jūsu bērns mācās vienā klasē ar bērnu, kas ir... (Saukt pēc kārtas, katru reizi atkārtojot jautājumu. Iespējamās vairākas atbildes katrā rindiņā.)									
		Priecātos par to	Nedarītu neko	Apspriestos ar citiem vecākiem	Izjautātu savu bērnu par viņu	Pieprasītu, lai šis bērns mācītos citā klasē	Nomaiņītu skolu	Cits	NA	
	1)	Invalīds	1	2	3	4	5	6	7	8
	2)	Melnādains	1	2	3	4	5	6	7	8
	3)	Musulmanis	1	2	3	4	5	6	7	8
	4)	Krievs/latvietis	1	2	3	4	5	6	7	8
	5)	Bērns no trūcīgas ģimenes	1	2	3	4	5	6	7	8
	6)	Vecticībnieks	1	2	3	4	5	6	7	8
	7)	Čigāns	1	2	3	4	5	6	7	8
	8)	Katolis	1	2	3	4	5	6	7	8
9)	Ebrejs	1	2	3	4	5	6	7	8	
21.	<i>Jautāt visiem.</i> Vai, Jūsaprāt, skolā ir nepieciešama mācību stunda, kas stāsta par dažādām kultūrām un reliģijām mūsdienu sabiedrībā?				Noteikti nepieciešama				1	
					Drīzāk nepieciešama				2	
					Drīzāk nav nepieciešama				3	
					Noteikti nav nepieciešama				4	
					<i>Grūti pateikt, nav atbildes</i>				5	
22.	<i>Kartīte. Ir dažādi uzskati par to, kādas lietas ir svarīgas, lai cilvēkam būtu tiesības kļūt par Latvijas pilsoni. Kā Jums šķiet, cik svarīgi ir, ka šis cilvēks... (Lasiet pēc kārtas, katru reizi atkārtojot jautājumu.)</i>									
			Ļoti svarīgi	Diezgan svarīgi	Ne pārāk svarīgi	Nemaz nav svarīgi	<i>Grūti pateikt, NA</i>			
1)	ir dzimis Latvijā		1	2	3	4	5			
2)	lielāko daļu dzīves ir pavadījis Latvijā		1	2	3	4	5			
3)	prot latviešu valodu		1	2	3	4	5			
4)	ievēro Latvijas likumus		1	2	3	4	5			
5)	izjūt cieņu pret Latvijas politiskajām institūcijām		1	2	3	4	5			
6)	jūtas piederīgs Latvijai		1	2	3	4	5			
23.	Cik liela, pēc Jūsu domām, ir atšķirība starp latviešu un citu tautību iedzīvotāju dzīvesveidiem Latvijā?					Ļoti liela		1		
						Diezgan liela		2		
						Ne sevišķi liela		3		
						Atšķirības nav		4		
						<i>Grūti pateikt, NA</i>		5		
24.	Kā Jūs domājat, vai trešo valstu pilsoņiem Latvijā būtu jābūt tiesībām balsot pašvaldību vēlēšanās?					Jā		1		
						Nē		2		
						<i>Grūti pateikt, NA</i>		3		
25.	Kā Jūs domājat, vai trešo valstu pilsoņiem Latvijā būtu jābūt tiesībām balsot Saeimas vēlēšanās?					Jā		1		
						Nē		2		
						<i>Grūti pateikt, NA</i>		3		
Tagad daži jautājumi par reliģiju.										
26.	Vai Jūs esat ticīgs?					Jā		1		
						Nē		2 → 28		
						<i>Grūti pateikt, NA</i>		3 → 28		
27.	Pie kādas ticības Jūs piederat?				Katoļu		1			
					Luterāņu		2			
					Pareizticīgo		3			
					Baptistu		4			
					Vecticībnieku		5			
					Cita (kāda?)		6			
					Nevienai		7			
					<i>Grūti pateikt, NA</i>		8			
28.	<i>Kartīte.</i> Kāda ir Jūsu attieksme pret netradicionālajām reliģiskajām organizācijām Latvijā (piemēram, Krišnas apziņas biedrību, Jehovas lieciniekiem un citām)?				Ļoti pozitīva		1			
					Drīzāk pozitīva		2			
					Ne pozitīva, ne negatīva		3			
					Drīzāk negatīva		4			
					Ļoti negatīva		5			
					<i>Grūti pateikt, NA</i>		6			

Paldies par atsaucību!

4. ZIŅOŠANAS ANKETA PAR NEVIENLĪDZĪGAS UN ATŠĶIRĪGAS ATTIEKSMES VAI RĪCĪBAS GADĪJUMIEM

Mērķis: Regulāri reģistrēt un apkopot informāciju par nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumiem, par kuriem personas individuāli ziņo NVO.

Metode: Paš aizpildāmā anketa vai tiešā/telefona intervija. Šo anketu var izmantot gan personas, kuras saskārušās ar nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumu, gan organizāciju pārstāvji, pie kuriem ir vērsušās šādas personas. Ir iespējami divi anketas lietošanas veidi – to var elektroniski vai klātienē aizpildīt gan individuāli pati persona, kura saskārusies ar nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījumu, gan kādas organizācijas pārstāvis, veicot tiešo vai telefona interviju par notikušo ar konkrēto personu un atzīmējot anketā sniegtās atbildes. Anketu nepieciešams tulkot arī angļu un krievu valodā.

TVVP integrācijas politikas novērtējuma metodoloģijas autoru ieteikums ir institucionalizēt šādas informācijas apkopošanas praksi. Lai to īstenotu, pirmkārt, nepieciešams izplatīt šo anketu kā vienotu informācijas fiksēšanas instrumentu NVO, īpaši tām, kuru darbība ir saistīta ar TVVP un citām integrācijas politikas mērķa grupām; otrkārt, lai nodrošinātu šādas informācijas regulāru apkopošanu, nepieciešams noteikt atbildīgo organizāciju, kurai sniegt anketās fiksēto informāciju, kā arī nodrošināt atbilstošu finansējumu šīs funkcijas izpildei. Nozīmīgs priekšnosacījums šādas prakses ieviešanai ir NVO motivācija ievietot šādu anketu savās mājas lapās un reģistrēt šo informāciju.

Sniegtās atbildes, lūdzu, atzīmējiet ar krustiņu vai kāsiti pretim atbilstošajai atbildei. Atbildes uz jautājumiem, kuriem nav piedāvāti atbilžu varianti, lūdzu, pierakstiet brīvā formā.

1. Vai ar šo nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības [diskriminācijas] gadījumu, par kuru vēlaties ziņot, saskārāties Jūs personīgi?

jā nē → Kāda ir Jūsu saistība ar cilvēku, kurš saskārās ar šo gadījumu?

2. Kas, Jūsaprāt, bija nevienlīdzīgās un atšķirīgās attieksmes vai rīcības iemesls?

rase reliģiskā pārliecība invaliditāte sociālais stāvoklis
 etniskā izcelsme seksuālā orientācija ģimenes stāvoklis politiskie uzskati
 pilsonība dzimums grūtniecība cits → Kas?

3. Atzīmējiet jomu, kurā konkrētais nevienlīdzīgas un atšķirīgas attieksmes vai rīcības gadījums noticis!

valodas lietošana veselības aprūpe sociālie kontakti mājoklis
 nodarbinātība sociālā un tiesiskā aizsardzība politiskā un pilsoniskā līdzdalība
 izglītība un apmācība pieeja precēm un pakalpojumiem cita joma → Kāda?

4. Kur Jūs saskārāties ar nevienlīdzīgu un atšķirīgu attieksmi vai rīcību?

apdzīvotas vietas nosaukums

vietas apraksts (darba vietā, skolā, slimnīcā, veikalā, sabiedriskajā transportā, uz ielas u.tml.)

5. Kad tas notika? (Norādīt precīzi vai aptuvenu diennakts laiku, dienu, mēnesi, gadu!)

6. Kas tieši notika? Lūdzu, sniedziet īsu gadījuma aprakstu!

7. Lūdzu, raksturojiet personas, kas bija iesaistītas konkrētajā gadījumā!

(Norādīt personu skaitu, raksturot ārējo izskatu, norādīt, vai tie ir personīgi zināmi cilvēki u.tml.!)

8. Kā iesaistītās personas pamatoja savu rīcību? Kādus iemeslus minēja, kāpēc viņas to dara?

9. Vai notikušajam bija liecinieki?

jā → Kas? nē
.....

10. Kā notikušais ir Jūs ietekmējis? (Piemēram, cietu materiālus zaudējumus, izjutu pazemojumu, izjutu bailes, citi nodarījumi)

.....
.....

11. Cik bieži pēdējo 12 mēnešu laikā esat saskāries ar nevienlīdzīgu un atšķirīgu attieksmi vai rīcību?

vienu reizi 3–5 reizes vairāk kā 10 reizes NA
 divas reizes 6–10 reizes grūti pateikt

12. Vai, iepriekš saskaroties ar nevienlīdzīgu un atšķirīgu attieksmi vai rīcību, Jūs par to ziņojāt/vērsāties pēc palīdzības?

jā → Kur tieši? nē → Turpiniet ar 14. jautājumu!
.....

13. Vai esat apmierināts ar konkrēto organizāciju/institūciju darbu Jūsu ziņojuma izskatīšanā/palīdzības sniegšanā?

jā → Kāds bija situācijas risinājums? nē → Kāpēc nē?
.....
.....

Informācija par personu. **NB!** Šīs informācijas sniegšana ir vēlama, taču to nevar lūgt sniegt kā obligātu!

14. Dzimums vīrietis sieviete

15. Jūsu vecums (pilni gadi) /___/___/

16. Kāda ir Jūsu izglītība? vispārējā izglītība
 profesionālā izglītība
 augstākā izglītība

17. Jūsu tautība

18. Jūsu pilsonība/valstiskā piederība Latvijas Republikas pilsonis
 Latvijas Republikas nepilsonis
 Citas Eiropas Savienības valsts pilsonis
 Trešās valsts valstspiederīgais²⁹ → Lūdzu, norādiet valsti!

19. Jūsu statuss Latvijā dzīvoju Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju
 dzīvoju Latvijā ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju
 dzīvoju Latvijā bez uzturēšanās atļaujas
 cits (Lūdzu, ierakstiet!)

20. Vai Jūs Latvijā esat ieradies...? ģimenes apvienošanas nolūkā, pie vecākiem
 lai strādātu
 lai mācītos
 kā uzņēmējs
 cits (Lūdzu, ierakstiet!)

21. Vai vēlaties, lai par šo gadījumu tiktu informētas citas institūcijas, piemēram, Tiesībsargs, Latvijas Cilvēktiesību centrs, Valsts Darba Inspekcija, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs u.c.?

jā → Sazināšanās nolūkā lūdzu sniegt kontaktinformāciju par sevi! nē

Vārds, uzvārds:
Dzīvesvietas adrese:
Telefons:
E-pasts:

29 Trešās valsts valstspiederīgais – persona, kura nav Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) vai Šveices pilsonis.

5. ĀRVALSTU UN NACIONĀLĀ FINANSĒJUMA PROGRAMMU (PROJEKTU) REZULTĀTU IZVĒRTĒJUMA INSTRUMENTI

Mērķis: Veikt ārvalstu un nacionālā finansējuma programmu ietvaros īstenoto projektu ietekmes izvērtējumu uz TVVP integrācijas procesu Latvijā.

Metodes: Dokumentu analīze, gadījumu izpēte (dziļās intervijas).

Ārvalstu un nacionālā finansējuma programmu (projektu) rezultātu ietekmes novērtējumā uz TVVP integrācijas procesu nepieciešams kombinēt kvantitatīvās un kvalitatīvās izvērtējuma metodes, lai iegūtu reizē visaptverošu un padziļinātu projektu rezultātu un to ieguldījuma vērtējumu. Saskaņā ar šādas pieejas metodisko risinājumu vispirms tiek veikts visu attiecīgajā programmā īstenoto projektu izvērtējums pēc vispārējiem indikatoriem (sk. projektu vispārējā izvērtējuma instrumenta vadlīnijas), kā rezultātā tiek izveidota visu projektu klasifikācija atbilstoši to ietekmei uz novērtējumā iekļautajām sabiedrības dzīves politikas jomām (piemēram, nodarbinātība, izglītība, sociālie kontakti u.c.). Pēc tam no katras jomas tiek atlasīts viens līdz divi projekti, atkarībā no kopējā programmas vai grantu shēmas projektu skaita, kas tiek izvērtēti, ievērojot gadījumu izpētes principus. Tie paredz, ka projekta izvērtējums tiek veikts, balstoties uz visu projekta īstenošanā iesaistīto pušu – projekta īstenoātājs, mērķa grupas pārstāvis/-ji, sadarbības aģenti u.c. – sniegtajiem vērtējumiem (sk. projektu-gadījumu izpētes instrumenta vadlīnijas).

Informācijas un datu avoti: Ārvalstu un nacionālā finansējuma programmu projektu vispārējā izvērtējuma informācijas un datu avots ir projektu īstenoātāju sagatavotie izpildes vai noslēguma un *ex-post* ziņojumi, kā arī attiecīgās programmas ieviešanai saistošie normatīvie akti un politikas dokumenti. Galvenā pielietojamā metode – dokumentu analīze. Tas nozīmē, ka izvērtējuma veicējiem ir jānodrošina pieejamība projektu noslēguma un *ex-post* ziņojumiem.

Padziļinātam projektu ietekmes uz TVVP integrācijas procesu izvērtējumam, pielietojama gadījumu izpētes un dziļo interviju metode. Dziļās intervijas ir veicamas gan ar projekta koordinatoriem vai vadītājiem, tiešajiem īstenoātājiem (piemēram, konkrētu aktivitāšu vadītājiem, lektoriem u.tml.), gan projekta tiešās mērķa grupas pārstāvjiem, gan citām iesaistītajām pusēm (piemēram, sadarbības partneriem). Padziļināti vērtējamo projektu (gadījumu) skaits un katrā gadījumā intervējamo cilvēku skaits ir atkarīgs no projektā iesaistīto pušu skaita, projekta mērķiem un aktivitātēm, taču tas nevar būt mazāks kā trīs cilvēki no viena projekta. Kā vispārējo, tā padziļināto projektu izvērtējumu veic ārējie eksperti-vērtētāji, kuriem ir pieredze šādu projektu kvantitatīvā un kvalitatīvā vērtēšanā.

Vadlīniju raksturojums: Projektu vispārējā un padziļinātā izvērtējuma instrumenti sniedz vadlīnijas, kuras ir nepieciešams precizēt, izstrādājot izvērtējuma metodiku un instrumentus konkrētu ārvalstu vai nacionālā finansējuma programmu ietvaros īstenoto projektu vērtēšanai. Projektu vispārējā izvērtējuma instrumenta vadlīnijas ir veidotas, nosakot katram indikatoram divus līdz trīs vērtēšanas kritērijus. Vērtētāja uzdevums ir, veicot iepriekš minēto informācijas un datu avotu analīzi, sniegt katra indikatora vērtējumu. Lai varētu analizēt izvērtējuma rezultātus apkopotā veidā, sniegtos vērtējumus ieteicams ievadīt vienotā datu failā (piemēram, Microsoft Excel formātā).

Projektu padziļinātā izvērtējuma vadlīnijas ir veidotas pēc tāda paša principa – ir noteikti mērāmie indikatori, vērtēšanas kritēriji un to vērtēšanā izmantojamie jautājumi dziļajām intervijām. Svarīgi piebilst, ka šajā instrumentā ir sniegti jautājumu formulējumu paraugi, kurus ir iespējams papildināt vēl ar citiem jautājumiem atkarībā no programmas mērķiem, projektu aktivitāšu mērķiem un projektu īstenošanas sociāli politiskā konteksta. Intervējamo sniegtās atbildes ir vērtētāja informācijas avots, lai novērtētu katru indikatoru atbilstoši noteiktajiem kritērijiem.

Projektu vispārējā izvērtējuma instrumenta vadlīnijas

<i>Indikators</i>	<i>Kritēriji</i>		
1. Projekta atbilstība sabiedrības dzīves jomām	<i>Sniegt vērtējumu par projekta atbilstību katrai no sabiedrības dzīves jomām: latviešu valoda un pamatzināšanas par Latviju, nodarbinātība, veselība, izglītība, sociālā un tiesiskā aizsardzība, mājoklis, politiskā un pilsoniskā līdzdalība, sociālie kontakti!</i>		
	1 Pilnībā atbilst	2 Daļēji atbilst	3 Neatbilst
2. Projekta rezultātu vērtējums atbilstoši finanšu instrumenta programmas aktivitāšu rezultatīvajiem rādītājiem	<i>Sniegt vērtējumu par katru no attiecīgajos MK noteikumos norādītajiem programmas aktivitātes, kuras ietvaros īstenots projekts, rezultatīvatātes rādītājiem. Piemēram, 2009. gada programmas aktivitāšu uzraudzības rādītājus nosaka 16.11.2010. MK noteikumi nr. 1043 „Noteikumi par Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda 2009. gada programmas aktivitāšu īstenošanu”.</i>		
	1 Rādītāji ir sasniegti pilnībā	2 Rādītāji ir sasniegti daļēji	3 Rādītāji nav sasniegti

3. Projekta mērķa grupas	<i>Konkrētas mērķa grupas definējamās atbilstoši finanšu instrumenta programmai un nosacījumiem. Novērtēt katru mērķa grupu, vai tā ir vai nav projekta mērķa grupa.</i>		
	1 Ir tieša mērķa grupa	–	2 Nav tieša mērķa
4. Projekta mērķa grupas atbilstība projekta mērķiem	<i>Sniegt vērtējumu par katras projekta mērķa grupas (sk. 3. indikatoru) atbilstību projekta mērķiem!</i>		
	1 Pilnībā atbilst	2 Daļēji atbilst	3 Neatbilst
5. Projekta aktivitāšu atbilstība mērķa grupas vajadzībām	<i>Sniegt vērtējumu par projekta aktivitāšu atbilstību katras projekta mērķa grupas vajadzībām.</i>		
	1 Pilnībā atbilst	2 Daļēji atbilst	3 Neatbilst
6. Projekta finanšu ilgtspēja	1 Projekta aktivitāšu turpinājumam finansējums ir nodrošināts pilnībā	2 Projekta aktivitāšu turpinājumam finansējums ir nodrošināts daļēji	3 Projekta aktivitāšu turpinājumam finansējums nav nodrošināts
7. Projekta politiskā ilgtspēja	1 Projekta aktivitātes pilnībā atbilst valsts (pašvaldības) politikai attiecīgajā sabiedrības dzīves jomā	2 Projekta aktivitātes daļēji atbilst valsts (pašvaldības) politikai attiecīgajā sabiedrības dzīves jomā	3 Projekta aktivitātes neatbilst valsts (pašvaldības) politikai attiecīgajā sabiedrības dzīves jomā
8. Projekta institucionālā ilgtspēja	1 Projekta aktivitāšu institucionālā ilgtspēja ir nodrošināta pilnībā	2 Projekta aktivitāšu institucionālā ilgtspēja ir nodrošināta daļēji	3 Projekta aktivitāšu institucionālā ilgtspēja nav nodrošināta

Projektu – gadījumu izpēti instrumenta vadlīnijas

Indikators	Kritēriji		
9. Projekta ietekme uz attiecīgo sabiedrības dzīves jomu (valoda, nodarbinātība, izglītība, mājoklis, politiskā un pilsoniskā līdzdalība, sociālie kontakti)	1 Tieša ietekme uz sabiedrības dzīves jomu	2 Netieša ietekme uz sabiedrības dzīves jomu	3 Nav ietekmes uz sabiedrības dzīves jomu
Jautājumu vadlīnijas			
<i>Jautājumi projektu koordinatoriem un īstenotājiem:</i> Raksturojiet, lūdzu, savu projekta aktivitātes! Kā šīs aktivitātes ietekmē TVVP situāciju [attiecīgajā jomā, kas ir noteikta, veicot vispārējo izvērtējumu]? Raksturojiet, lūdzu, TVVP aktivitāti un atsaucību projektā! Cik plaši apmeklētas ir projekta aktivitātes? Kādi ir galvenie iemesli augstai/zemai TVVP kā projekta dalībnieku līdzdalībai? <i>Jautājumi projektu dalībniekiem:</i> Kā Jūs uzzinājāt, ka ir iespēja saņemt šādus pakalpojumus (konsultācijas, nodarbinātība u.c.) [attiecīgajā jomā]? Kā Jūs vērtējat šo pakalpojumu nepieciešamību sev un citiem TVVP [attiecīgajā jomā]? Kāpēc Jums un citiem TVVP šie pakalpojumi ir/nav nepieciešami? Kādi ir Jūsu galvenie ieguvumi, saņemot šos pakalpojumus?			
Indikators	Kritēriji		
10. Projekta aktivitāšu ietekme uz TVVP problēmu risināšanu attiecīgajā jomā	1 Tieša ietekme uz sabiedrības dzīves jomu	2 Netieša ietekme uz sabiedrības dzīves jomu	3 Nav ietekmes uz sabiedrības dzīves jomu

Jautājumu vadlinijas

Jautājumi projektu koordinatoriem un īstenotājiem:

Kādas ir TVVP problēmas un/vai ierobežojumi [attiecīgajā jomā]?

Kā Jūsu projekta aktivitātes ietekmē šo problēmu un/vai ierobežojumu risināšanu?

Raksturojiet, lūdzu, labās prakses piemērus, kā Jūsu projekta aktivitātes ir ietekmējušas konkrētu TVVP problēmu risināšanu!

Jautājumi projektu dalībniekiem:

Vai Jūs esat saskāries/-usies ar kādām problēmām vai ierobežojumiem [attiecīgajā jomā]? Ar kādām tieši problēmām vai ierobežojumiem Jūs esat saskāries/-usies?

Kā šīs organizācijas/iestādes sniegtie pakalpojumi Jums palīdzēja risināt Jūsu problēmas [attiecīgajā jomā]?

Indikators	Kritēriji		
11. Projekta aktivitāšu atbilstība TVVP vajadzībām un interesēm attiecīgajā jomā	1 Projekta aktivitātes pilnībā atbilst mērķa grupas vajadzībām un interesēm	2 Projekta aktivitātes daļēji atbilst mērķa grupas vajadzībām un interesēm	3 Projekta aktivitātes neatbilst mērķa grupas vajadzībām un interesēm

Jautājumu vadlinijas

Jautājumi projektu koordinatoriem un īstenotājiem:

Kādas ir TVVP vajadzības un intereses [attiecīgajā jomā]?

Raksturojiet, kā konkrēti projekta aktivitātes atbilst TVVP vajadzībām un interesēm [attiecīgajā jomā]?

Kā Jūs vērtējat projekta dalībnieku apmierinātību ar piedāvātajām aktivitātēm/sniegtajiem pakalpojumiem [attiecīgajā jomā]?

Jautājumi projektu dalībniekiem:

Kādas Jums ir nozīmīgākās vajadzības un/vai intereses [attiecīgajā jomā]?

Cik lielā mērā šīs organizācijas/iestādes sniegtie pakalpojumi atbilst Jūsu vajadzībām un interesēm [attiecīgajā jomā]?

Lūdzu, pamatojiet savu vērtējumu!

Kādi pakalpojumi Jums būtu nepieciešami [attiecīgajā jomā]?

Indikators	Kritēriji				
12. Projekta rezultātu ilgtspēja attiecīgajā jomā	1 – ļoti labi	2 – labi	3 – apmierinoši	4 – vāji	5 – ļoti vāji

Jautājumu vadlinijas

Jautājumi projektu koordinatoriem un īstenotājiem:

Kā Jūs plānojat turpmāk īstenot projekta laikā piedāvātās aktivitātes TVVP?

Kādas ir galvenās problēmas, lai nodrošinātu projekta aktivitāšu turpinājumu?

Kā ir plānots nodrošināt projekta aktivitāšu finansējumu, noslēdzoties projektam? Kādus finanšu avotus Jūs plānojat izmantot?

Vai Jūsu organizācijai/iestādei ir nepieciešami cilvēku resursi, lai turpinātu projekta aktivitātes?

Kādus Jūs saskatāt politiskos un/vai institucionālos šķēršļus projekta aktivitāšu turpināšanai?

Jautājumi projektu dalībniekiem:

Vai Jums turpmāk būtu nepieciešami šīs organizācijas/iestādes piedāvātie pakalpojumi? Lūdzu, pamatojiet, kāpēc Jums tie būtu/nebūtu nepieciešami!

Kādas Jūs vēl zināt iespējas par šādu pakalpojumu pieejamību TVVP?

Kā Jūs vērtējat savas iespējas sniegt ieguldījumu šo pakalpojumu turpmākai nodrošināšanai (piemēram, ar līdzmaksājumu vai citā veidā)?